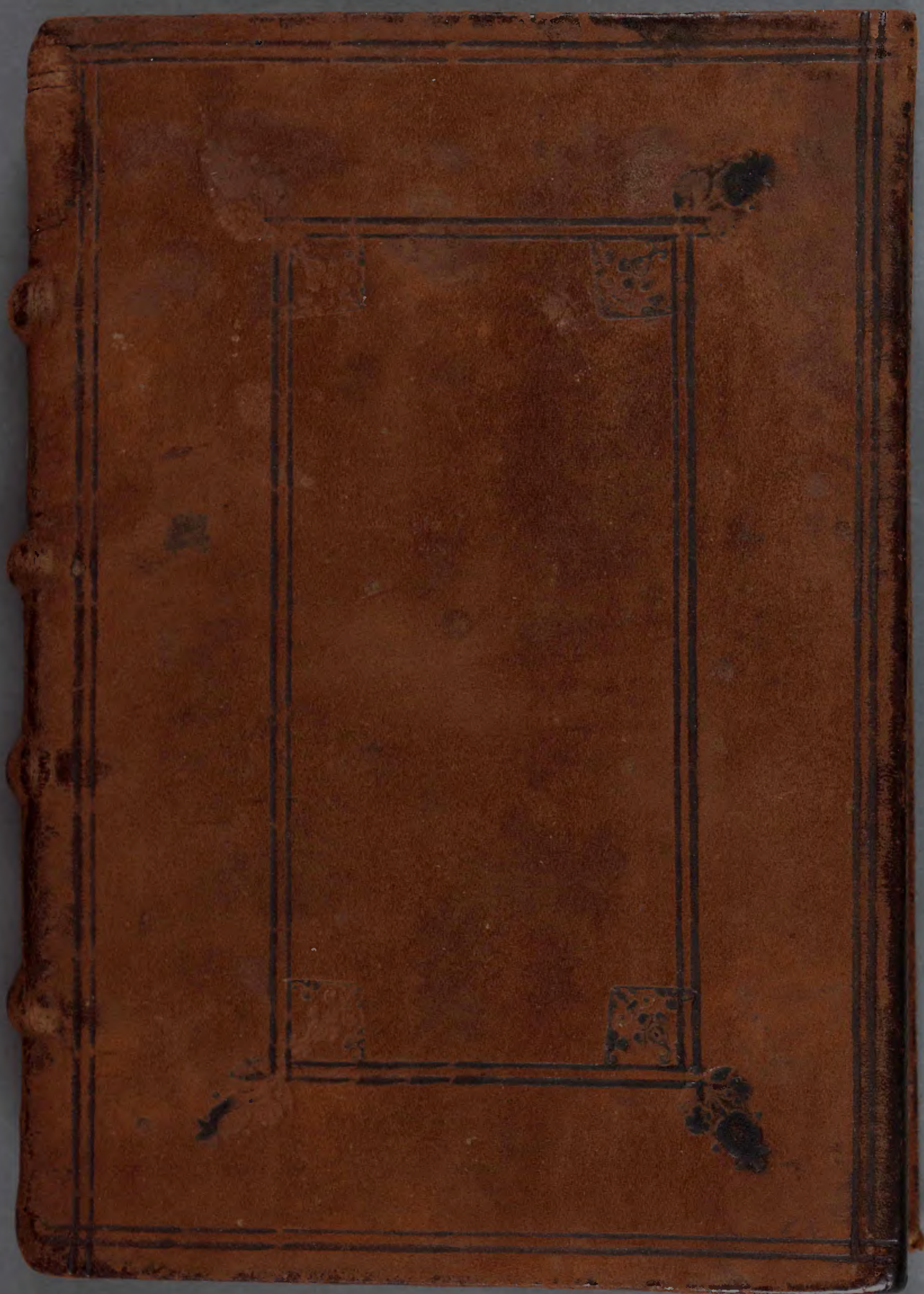

Llyfr Taliesin.

iva

March 6th. 1863. This day, Mr. Burtt, of the Public Record Office, after a partial examination of this M.S. pronounced it to be of the early part of the 14th. Century.

v

" Llyfr Taliesin, lle mae llawer o'i Waith
" a llawer o hên Gerddi eraill, i Feli mawr
" ap Mynogan, ag i Lûdd ap Beli cyn Crist.
" It: Marwnad Uther Pendragon, incerto
" Authore.

"The Book of Taliesin, Containing
"Much of his Work, and many
" other Ancient Poems, to Beli
" mawr ap Mynogan, and to Lludd
" ap Beli before Christ: also an
"Elegy for Uther Pendragon a
" British King in the fifth Century
" by an unknown Author; So says
Mr. Wm. Maurice of Cefny Braich of
this Book, in his Catalogue of Curious
and Valuable Mss in Hengwrt Library
taken by him An: 1658.

E. H.

Yr odlau cynwysedig yn y llyvyr hwn ynt y canlynol.

Marwnad y vil veib.
Buarth Beird.
Adwynau Taliesin.
Arymes Dydbrawd.
Arymes Prydain vawr.
Angar cyvandawd.
Cad Godau.
Mabgyvrau Taliesin.
Daronwy.
Gwallawg ab Llenawg.
Glaswawd Taliesin.
Cadeir Taliesin.
Cerd am veib Llyr.
Cadeir Teyrnon.

Cadeir Ceridwen.
Canu y Gwynt.
Canu y Gwynt.
Canu y Med.
Canu y Cwrwv.
Mic Dinbych.
Plaau yr Aipht.
Trawsganu Cynan garwyn.
Llath Moesen.
Can y Meirch.
Y goveisws byd.
Lluryg Alexander.
Anryvedodau Alexander.
Llath Moesen.

Preidau Annwyn.

Gwaith Gwenystrad.

I Urien Reged.

I Urien.

I Urien.

Gwaith Argoed Llwyvain.

I Urien.

yspeil Taliesin
i Wallawg

Dadolwch Urien.

Marwnad Eror. (Ercwlf)

Marwnad Madawg.

Marwnad Coroi m. Dayry.

Marwnad Dylan ail Ton.

Marwnad Owain.

Marwnad Aedon.

Marwnad Cuneda.

Arymes.

Marwnad Uthyr Pen.

Arymes.

Cywrysed Gwyned a Deheu

Gwawd Gwyr Israel.

Gwawd Lud y mawr.

Ymarwar Lud mawr.

Ymarwar Lud bychan.

Canu y Byd mawr.

Canu y Byd bychan.

Mae y llyvyr yn dechreu a dryll o'r Privgyvarch Taliesin

ΛΝΝΨΝΙΝ

1809

IX

an [illegible] gan elestron. rygani ymdeith adwyt
son. dewodyn yss h. arofanhon. vyf hen vyf ne
wid. vyf gnion. vyf llowr vyf llonhovyr hevnon.
Dy gofi dy yr en wython. gwydyl kyl diuergyon.
deuit medwon. vyf llard ny rifafi eillon. vyf gy
thw vyf gyd amrysson. Dy hei arahei. Archenhyf
medu. gwrthradyr ym ffaudri. pollevno a bron
ran adwyn. adeuhont ach medlestri. lgaml ont
genn. neont. Agerssont gyfai vo nys deubi. heb
gyfleith heb verch heb rodi. Agledy hynny digo
in yndu yo alyr dyuyso. nac enwyn ti hedvch
wydh hi. Pen nat rymadyr dy dedi. nac pyres
ymguarch dy boli. Bret gle am gogyfarch yn
gelwyd. Ad claith dus ferus. dargan dyhyn dus
bicanut usforn. hic nemo inper pgentis. Et d
ymgyrys ydwyf dus un trinal. kaethaaut kyn
nullus etas ite est. Achyn bucheson ar vnser
nat. bwyf derwyn yowodnen. Achyn myned wyf
derwyn trew. Achyn del edyuyntu ar vyg genen.
Achyn vyg hyfalle ar yllawen pren. poet ym he
nent v da gyfedeu. Amen dm dyawt llythyr dd.f
ren. kyfus duywn. gweir gwely aghen. Ar saul
angheuen vyn bard gyfuen. rypyrawnt dd[illegible]
nef adef goren. **Marwnat y vil veib.**

Abchaf aedi y trindawt. ren am rothvyr
dy volawt. orynet presseint peryclawt. an
glanth an weith gwych gogyfurauyt. y d[illegible] hynt

Marwnat y vil veib

seint sef kwdawt. rex nef bwyf ffraeth ohonawt.
keyn yscar vy eneit am knawt. rymawyr ym pu
ym pechawt. Ar y enwlet rac ned. bydwyf o'r un
dawt trugared. iolaf y vlechaf eluyd gwaed naw
rad nef nestic torucd. Adecuet seint seic seith
oed. gwlydrych rysud ierthoed. o'orhelc mat
gymyd kyhoed. nifer awyl duw tyrchoed. yn
nef yn dayar yn diwed. yn yg yn ehag yn yg
wed. yg corff yn eneit yn hagwed. Pell pwyll
rac rihyd racwed. Ath iolaf wledic wlathed.
poet ym heneit ym buched. yn tragwyd yg
lwyn ted yg gwlad nef nym gomed.

Ebestyl ar merthyri. gwerydon gwedwon gof
ri. a welyf duw a seruu. glan ieith glan teith dy
teithi. Ac yn duun glas dyfyd imi. hyt pan
ryduatwyf wyn teithi. Nifer aniant glanle
yr graddeu eur golofneu eglwys. Ar meint tra
ethadur a traethwys sywedyd llyfreu lloyrlwys.
rac gwern digarat diswys. boet ym heneit y
amddiffynnwys. Nifer aniant yn aghyfnet
uffern. oer gwern gwaretret. hyt pym hoes
byt. hyt pan dillyngwys crist kethiwet. oet
ynnied affwys e alvet. meint dyduc duw tyw
nodet. Dwy vil weib o plant llia. Abimatu tra
fra. Alledeint yr amistra edris ertu lila. dec
wn rachel gwelsit pla. dybi ierusolima.

Nyffer seint amorica. a nifer yn dull toronna a
thorsi tirachaer roma. a pobl a caleryandria. a ga
ranwys ac india. tres ꝑtes diuicia. asicia affrica
europa. Nifer seint capharnawm. inarituen
a naun a zabulon a cisuen amrnifen a neptalim.
Judubriktius azorim. yndi y proffwydwys crist vab
men verch ioachim. o arteinlyyl pell echen pan ym.
Nyffer seint eircchalde. clot pell castell marie.
nat attorwed sylve ecclie retinde phalatie cesa
rie. a manuon a mabute. a dyffirynoed bersabe.
a chyn ciuet gwyr cartasine a ueithuoryon retonde.
ieithoed giwer ac efrei alladin gwyr llachairte.
Nyffer seint enngymyeit. deuedd yr echewyn eu
pleit. rac rihyd rwysc uoleit. ketwyr neb eu hy
neirchert. yn ys yn chag ym pop reit. bwynt di
nas yn corff ac yn henert. Nifer seint sicomen
alis a deprostani ynys. ar meint glan a ben[illegible]
gwys dyfyr gwin gwyr ae distrywys. ac eirawl eu
uradwl pwys. dan syr seint rysseilwys.
Nifer seint adelly goror effectus re inferior. a
supare superior. ac armonim a thyfor. a dyff
ryn enor a segor. a chartago mawr amuior. a
ynys gwyr terdwyn mor. Nyffer seint ynys
prydein. ac iwerdon a dwyn ran. torwoed inire
in. gwerthredoed mirein. a gredis a greuis y
genhyn. Nifer seint seued anchwant. o duw

decem darogant. vn pop ieith yn prydant. y
kylch eluyd y buant. armenit doethur adaw
gan crist a chyn dybei dybuant. Nifer seint
oriente. a chyfundawt kadawt iude. ieith oed
groec ac efrei. a lladin gwyr llachaure.
Seith vgeint seith vgeint seith cant o seint
a seith mil a seith dec vgeint nouember nifer
a duunant. trwy verthyrri mat doethant. Pym
thec vgeint seint auuant. a their mil mora
lis plant. hus decembris uch canant. tra plen
iessu dichnoraut. Deudeg mil yny gynnin
a gredwys trwy lef ieuan. golychan golwynant
van. yn nefoed nys digonant. Naw mil seint
aaruolles bedyd a chrefyd a chyffes. yr goleith
pwen popoed gwres vffern oer y lhachles. os
defyd ryndigones. trwy pen pedyr pertt anlles.
Qui venerunt angli in natale dn̄i media
nocte in laudē cū pastorib; in bethleem. ni
uem angli de celo cū michaele archanglo qui
p̄cedunt p̄celio erga animas in mundo. ani
nuem nuem angeli. p̄cedunt cfirmati. vm
strati baptizati. usq; in diē iudicij. quando fuit
xp̄c crucifixus ut sibi ipsi placuisset. venisset
ibi in auxiliū. plq̄m duo decim legiones ange
loꝝ toto orbe t̄raꝝ. ihc xp̄c uidentē in agonia
in mundo. ut sunt mi auxiliū duodecim mi
lia militantē ante tribunal stantem qui lau

dantie laudantiū tu es mores rex regum.
Nifer anu ac anyd uch nef is nef meint ys
syd. Ar meint a gredwys yg kywyd. a gwedis twy
eadyllis dofyd. meint ar lit twy yrodyd. trugar
duw dygetenhyd. An bwyr gwar anwar gwledic.
nyth godwyf keyn bwyf diemnic. Wost yt gwyn
pop colledic. ffest yd hawl cussyvaedic. ny recha bwyt
ryodic. o rytet pressent pan wyf dic. traethaf
pan vyaf yg gro o ossymdeith o sepio. o rysyr
omerthyr elo. yn edrysynt seint segeruo. o
eu pechawt pan vm bo. dim uch dim meint
am elyho.

Buarth beird

Ed ympeilli a ymbwyllat. y beird brython
a prydest ofer. ym ryorseu ym ryorsed. di
gawn gofal y gofangord. wyf cissyg pren keffyn
ar gerd. Buarth beird ar nys gwypo. pymtheg
mil drostaw yny gymhwyssaw. wyf keirdolyat.
wyf keinyat claer. wyf dur wyf drud wyf saer wyf
syw. wyf sarff wyf serch yd ymgestaf. Nyt wyf
vard syn yn arysneidaw. pan gan keinyeit
canu yg kof. nyt ef denafut vy ryfed vdhon.
handit amueu hei bynyaw. mal amwoll dillat heb
law. Val ymsawd yn llyn heb naw. Tyrui achel
chofyn y grad uchel y gvaed mordwyt tiefyd.
Creic am denec. wrth vawr tiefnat. anclut
yscrut escar nodyat. Creic pen perchen pen
an vgnat. yn gwna medut meddawt medyd.

buarth beird

vyf kell vyf dell vyf datweir llet. vyf llogell kerd
vyf lle ymmyet. karaf y gorwyd a gorell clyt. a
bard a bryt ny prynn yret. Nyt ef caraf amrysson
yat a gwelbyl keluyd ny meued med. madws my
net yr ymdiot a chelvydeit am gelvydyt. ach
an clwm kyston kywlat. Bugeil broed porth
oed nerthyat. mal ymdeith heb tiwet y gat.
Llu vynnei ymdeith heb tiwet. Llu vagei kneu
ha heb gwet. mal keissaw bydueid yg gruc. mal
peireint awreith yn uut. mal gosgord lluyd heb
pen. mal porthyn anclut ar ken. mal gwynnyaw
tynder o vro. mal haedu alltwr a bach. mal er
ach a gwaet yscall. mal gwneuthur goleu y dall.
mal docin dillat ynoeth. mal tannu engwyn
ar traeth. mal porthi pyscawt ar laeth. mal toi
neuad adeil. mal lladu llyry a gwyeil. mal todi
dyfet rac gwr. wyf bard neuad. wyf kyw kadeir.
Digonaf y veird llafar llesteir. kyn bwy argyw
rein ym garw gyfloc. ry prynhom ni an lloc ych
ty di vab meir.

ndwyneu.T.

Aduwyneu Taliessin.

Atwyn rin ry pennyt y prydet. arall atwyn
pan vyd duw dyngwaret. Atwyn kyfed
nwy gomed gogyffret. arall atwyn y am kyrn
kyfyfet. Atwyn nud yd bleidnaf. arall atwyn
hael gwyr golystaf. Atwyn aeron yn amser kyn
hauaf. arall atwyn gwenith ar galaf. Atwyn
heul yn ehwybwr yn nwyfre. arall atwyn rythal

hwyr ae de. Atwyn march mygwras man gre.
atrall atwyn dilwyvhue. Atwyn chwant ac arw
ant am acrwy. Ar. at. dy vorwyn modrwy. Atw.
eyr ar lan llyr pan llanhwy. Ar. at. gwylein yn
gwarwy. Atwyn march ac eurgalch gylchwy.
Ar. at. ddiwvyn yn adwy. At. evnawn medic vli
aws. Ar. at. kerdawr hael hywuaws. At. mei y
gogeu ac eaws. Ar. at. pan vyd hin haws. Atw.
reith a pherpheith neithawr. Ar. at. kyflwyn a
garhawr. At. bryt wrth penyt periglawr. Ar. at.
dydwyn y allawr. At. med yg kynted y gerdawr.
Ar. at. am terwyn toryf uawr. At. cleiric catho
lic yn eglwys. Ar. at. euefyd yn egl neuadwys.
At. plwyf kymwydwy atodwys. Ar. at. yn amser
paradwys. At. lloer llewychawt yn elwyd. Ar. at.
pan vyd da dymgofyd. At. haf ac araf hyrdyd.
Ar. at. athreidaw a geryd. At. vloden ar wanthaf
perwyd. Ar. at. achreawdyr kerwnhyd. At. didryf
ewic acelein. Ar. at. ewynawc am hawrhuein.
At. lluarth pan llwyd ygenhyn. Ar. at. katawarth
yn egin. At. edystrystyr ygkebystyr lletrin. Ar.
at. kywerthas a brenhyn. At. glew y bw goleith
gogwrec. Ar. at. ellein gymraec. At. gruc pan
vyd chwec. Ar. at. morua y wanthec. At. tymp.
pan dyn lloe llaeth. Ar. at. ewynawc marchoga
eth. Ac ys mwi atwyn nyt gwaeth. A thal bual
wrth tal meduerth. At. pysc yny lyn llywyawt:

arall. at. y oreu guiryhaut. At. geir a lefeir
y trindaut. Ar. at. rypeniyt y pechaut. A diwyn
haf or adiwyndaut: keuenhyd a dofyd dwyleaut.
Deus duv delwat. O. [illegible]
gvledic gvaed neuthyat. crist iessu gv
lyat. ruyfc ithyd amnat. A tuelach kaffat.
nym gvnel heb ranned. in oli dy trugared.
Ryv dyfu ymma. Gvledic dy gymma. fey dyfu ny
dyfyd. neb kystal a douyd. ny ganet yn dyd
ploywv. neb kystal a duw. nac nyt a def. neb ky
stal ac ef. Uch nef is nef. nyt gvledic namyn
ef. Uch mor is mor. ef an creuys. Pan dyffo de
vs. ef an gvnaho mawr trvs. Dydbrawt yn ech
erys. kennadeu o drvs. Gwynt. a mor. a than.
lluchet a tharyan. eiryf nyt ab gvengan. llv
yth byt yg griduan. ergelawr. dygetawr llawhe
than. ergellawr mor a syr. pan discynho pat.
y dadyl ae nifer. Achyrn gopetwr ac envinni
mor. llwyth byt lloscetawr. hyny uevyt mar
erawr. lloscawt y mval rann vac y vawr weran. Ef
tynho aches rac y unaimes. diffurn dyd reges.
Glue a chlarhes. Ef tardho talawr. terdit nef
y lawr. Gwynt ruid dygetawr. ech ygadwynawr.
Heu byt mor crastat mal pan great. Seith
pedyr ae dygwabt. a tyar dichwynnawt. Dygawt
diw sadwrn a tyar yn un ffurn. Dadwrn vore
iwyd. yn gvnalho ny cyllwyd. tir bydawt tiwyd.

gwynt y todo gwyd. ebryn pop dyhed. pan losco
mynyded. A tuyd triganed achyrn rac rihed.
kyfoethawc ae henwyn. mor a tir. a llyn. A tuyd
ciyn dygtyn. a daear gyvhdwyn. Ac uch pop ine
hyn. A mawr meint uudyn. kyf arwelych. Ac
emynu lloch. Bon aghvoloch. taryan ymrych
och. terthawc afar. Ac eryf twy alar. Ac enyn
nu twy ydaear. rwg nef a daear. Pan dyffo tan
dawt ymaes maestawt. llu nef ymdanaw. llw
ythyllydan attaw. kyrd a cherdoryon a chlathleu
egylyon. Drychafant o vedeu. enant o dechreu.
Erant kyn coet. Ar gymeint a doet. A vrecinyv
vys mor. A dynant mawr gawr. pryt pan dyffo
ef ac gwahano. y sawl a uo meu. ymchoelant
o deheu. A digonwy kamwed. ymchoelent yparth
gled. Pomyt erlys dy gyfieu. A lefeir dy eneu
dy vynet yn du hynt yn nanheu yn tywyll
heb leuuereu. Ac ym oed y efeu. Ac ym oed i
ieitheu. Ac ym oed i gan dwlat ac eu cant llone
it. Canuet gwlat pressent. ny bum heb gat
drent. Oed mynych kyfarchdrew yrof am kef
ynderw. Oed mynych kyryscwydat yrof y am
kywlat. Oed mynych kyflafan. yrofi ar truan.
Am gorw hun vyth. nym gwnaei dyn bych.
Am gwrwys yg cawc a deidon ynoc. Am gvrw
ys ym pren. dypynwys vym pen. Tafawti vyn
deu tivet. mor tru eu haddet. Tauaw dyr bwenet

escyrn vyn traet. Tauau dy vyn dvy vreich ny
ny dvlyd eu beich. Tauau dy vyn dvy yscuyd.
hanbit mor dyuyd. Tauau dyr cethron ymy
vn vyg callon. Tauau dy gethnavt. ymg vyn
deu lygat. Tauavyr diallat coron drein ym
iat. Tauau dy oestru a champvyt vyn tu. Teu
ywchytheu mal yr ywch llav dehev. Jvch. ny byd
madeu vyg cwan aberveu. A chledic ny chvydyem.
pan oed ti agiwgem. gvledic nef gvledic pop
tut ny chvydem ni grist tut vyhut. Bei ath by
bydem. crist athathechem. Nyt aruollir gvat
gvan lwyth essyllat. Digonsawch i amuat yn
erbyn dofydyat. Can mil egylyon yssyd imi
yn tyston. a doeth ym kyrchav gwedy vyg cav
gav. yg croc yn greulet. ny hun ym gwaret.
yn nefoed bu cryt. pan ym crogyssit. Pan orel
dens kr eli dy culbyd vch keli. achevoch deu ieu
an ragof y deu gyman. A deu lyfyr yn ach llav
yn eu darlleav. mys deu bi ryrys rygolloy rygos
sys. Ac awch bi chymmyeth gwerth awch ymuyt
areith. kapator ydyleith arnawch y vffernlleith
Crist iessu uchel ryseilas trychan mil blwydyned
er pan yttiv ym buched. Ac eil mil kyn croc yt
leawchn enoc. neu nyt atwen drut memt eu
hentwlut. gvlat pressent yth ermut. A chyt awch
bei odit. trychan mil blwydyned namyn vn

oric odit buched tragywyd. Armes prydein vawr.

Dygogan awen dygobryssyn. maraned a
meued a hed genhyn. a phennaeth ehela
eth a phraeth unbyn. a gwedy dyhed anhed ym
pop mehyn. gwyr gwychyr yn trydar kasnar
degyn. escut yg gofut ryhyt diffyn. Gwaethyl
gwyr hyt gaer weir gwasgarawt allmyn. gwna
hawnt goruoled gwedy gwehyn. a chymot kym
ry a gwyr dulyn. Gwydyl iwerdon mon a phry
dyn. cornyw a chludwys eu kynnwys genhyn.
atporyon uyd brython pan dyorfyn. Pell dygo
gan her amser dybydyn. Teyrned a bonhed eu
gorescyn. gwyr gogled yg kynted yn eu kylch
chyn. ymperued eu racwed y discynnyn.

Dysgogan myrdin kyfaruyd hyn. yn aber
peryddon meiryon mechteyrn. a chyny bei un
reith lleith a gwynyn. o un cwyllis bryt y dymbr
thwynnyn. meiryon eu trethau dychynnullyn.
yg kyfoed kymry nat oed a tellyn. yssyd vr dyly
edawc a lefeir hyn. ny dyffei a talei yg keithiwet.
mab meir mawr a eir pryt na thawdet. rac pen
naeth saesson ac eu hoffed. Pell wynt kychmyn
yortheyrn gwyned. ef gyrhawt allmyn y alltuded.
nys arhaedwy neb nys dioes daeyar. ny wydynt
py treiglynt ym pop aber. pan prynassant danet
trwy ffel callet. gan hors a hegys oed ynt eu ryssed.

eu kymmyd bu yorthym yn amuonhed. gwedy
yn dilein keith y mynuer. dechymyd med
daw mawr cwrwawt o ved. dechymyd aghen ag
heu llawer. dechymyd anacleu dagreu gwraged
dychyfroy etgyllaeth pennaeth lletfer. dech
ymyd tristit byt achyher. pan uyd kechmyn
danet an teyrned. Gwrthottit trindawt dyrna
wt a vwyller. y dilein gwlat vrython a saesson
yn anhed. poet kynt eu reges yn alltuded. no
mynet kymry yn diffroed. Mab meir mawr
aer pryt nas terdyn. kymry nac goeir breyr
ac vnbyn. kyneircheit kyneilweit vn veith
cwynnyn. vn gor vn gyghor vn eissor ynt. nyt
oed yr mawred nas lleferynt. namyn yr hebawr
goeir nas kymodynt. y dduw a dewi y dymorch
ymynynt. talet gwrthodet flet y allmyn. gwna
ent wy anewreu eisseu tref dyn. kymry a saesson
kyferuydyn y am lan ymtreullaw a chymwrthuynt.
o diruawr vydinawr pan ymprofyn. Ac am allt
lafnawr a gawr a gryn. Ac am gwy geir kyfyngeir
y am peurllyn. Allmyn adaw a garw discyn. A
mal balaon saesson syrthyn. kymry kynyrche
it kyfun dullyn. blaen wrth von gwan dygynnon
kyfyng oedyn. meiryon ys dierth eu gen yn eu
creulyn. Eu bydin yg gwaetlin yn eu kylchyn.
Kyll ar eu traet trwy goet kilhyn. Trwy vrch

y dinas ffoxas ffolhyn. ryfel heb dychwel y tir pry
dyn. attor trwy law gyghor mal mor llithryn.
a perydon kaer geri difri cwynant. rei y dyffryn
a bryn nys dirmygant. y aber perydon ny mat
doethant. anaeleu eu trethu dychyfuullant.
naw vgein canhor y discynnant. mawr dwyvar
nam yn petwar nyt attorant. dyhed y eu gwra
ged a dywedant. eu crysseu yn llawn creu a orol
chant. kynnull kynnewdheit ene dichwant.
gwyr deheu eu trethu a amygant. llym llifeit
llafnawr llwyr y lladant. ny byd y vedyc mwyn or
a wnaant. bydinoed katwaladyr kadyr y deuant.
rydyrchafwynt kymry kat a wnant. lleith anole
ith ry dygyrchassant. yg gorffen eu trethu agheu
a wdant. ereill ar ostwyll ryplanhassant. oes oesseu
eu trethu nys escorant. yg koet ym maes ym
bryn. canhwyll yn tywyll a gerd genhyn. kyn
an yn racwan ym pop discyn. Saesson rac bry
thon gwae a genyn. katwaladyr yn baladyr gan
y unbyn. trwy synhwyr yn llwyr yn eu dichlyn.
Pan syrthwynt eu clas dros eu hercwyn. yg cus
tud achreu rud ar rud allmyn. yg gorffen pop
agreith anreith degyn. Seis ar hynt hyt gaer
wynt kynt pwy kynt techyn. Gwyn eu byt wy
gymry pan adrodynt. ryn gwaredawt y trindawt
or trallawt gynt. na chrynet dyfet na glyw yssyg

nys gwnaho molawt meiryon mechteyrn. na chynhoryon saesson kessyn ebryn. nys gwnael medut meddawt genhyn. heb tallet o dynget meint agessyn. O ymdifeit veibon ac ereill lyn. trwy eiryawl dewi a seint prydeyn. hyt ffor ar lego ffoh a wr allan. Dygogan awen dygobydyd. pan dyffo iewys y vn gussyl. vn cor vn gyghor a lloegyr llosgit. yr gobeith ameneu ar yn prydaw luyd. a chetwyd a allmyn affo beunyd. ny vyr kud ymda cud a cud lwyd. Dychyrchwynt dyfarth mal arth o vynyd. y talu gwynyerch gwaet eu hennyd. Atvi peleitral dyfal dilyd. nyt arbettwy car corff y gilyd. Atui pen gaflaw heb emennyd. Atui gwraged gwedw a meirch gweilyd. Atui obein vthyr rac ruthyr katwyr. a lliaws llaw amhar kyn gwascar lluyd. kennadeu agheu dychyferwyd. pan safhwynt galaned wrth eu hennyd. Ef dialawr y treth ar gwerth beunyd ar mynych gennadeu ar geu luyd. Dygorfu kymry y peri trwy kyfergyr. yn gyweir tyt er gytson gytffyd. Dygorfu kymry y peri kat. a lluyth lliaws gwlat a gynnullant. A lluman glan dewi a drychafant. y tywyssaw gwydyl trwy lien gwant. A gynhon dulyn genhyn y safant. pan dyffont yr gadnyt ymwadant. gofynnant yr saesson py geissyssant. pwy meint eu dylyet

o[..]lat a dalyant. cw mae eu herw pan seilyassant.
cw mae eu kenedloed py vro pan doethant. yr
amser gwrtheyrn genhyn y sathrant. ny cheffir
o dir ran tir ankwant. Neu vreint an seint pyr
y sathyssant. neu [..]theu dewi pyr y torrassant.
ymgetwynt gymry pan ymwelant. nyt ahont
allmyn or maen y safant. hyt pan talhont seith
weith gwerth digonsant. Ac agheu diheu yg we
rth eu cam. ef talhawr o anawr garmawn garant.
y pedeir blyned ar pedwar cant. Gwyr gwychyr
gwallt hiryon ergyr dofyd. o dihol saesson o iwer
don dybyd. Dybi o lego lyghes rewyd. pebyr
ybt y gat rwyvyawt lluyd. Dybi o alclut gwyr i
drut dywal y dihol o prydein vrein lluyd. Dybi
o lydaw prydaw gyweithyd. ketwyr var katueirch
ny pheirch eu henwyd. Saesson o pop parth y
gan rac deubyd. rytregynt eu hoes nys [..]oes
eluyd. dyderpi agheu yr eu gyweithyd. clefyt a
dyllid ar eu gweryt. Gwedy eur ac arvant a chan
[...]d. boet perth eu differ yn werth eu dyr
tyd. boet mor boet agor eu kussyl ay kussulwyr
boet creu boet agheu eu kynwarthyd. Kynan a
chatwaladyr kadwyr yn lluyd. Edmyccawr hyt
vrawt ffawt ae deubyd. deu unben degyn dwys
eu kussyl. deu orsegyn saesson o plaid dofyd.
deu hael deu gedawl gwlat warthegyd. deu di

a chiar baraỽt vnffaỽt vn ffyd. deu erchwynawc
prydein mawrein lluyd. deu arth nys gwna gwarth
kyfarth beunyd. d ysgogan derwydon me
int a deruyd. o vynaw hyt lydaw yn eu llaw yt
vyd. o dyuet hyt danet wy bieiuyd. o wawl hyt
weryt hyt eu hebyr. lletrataỽt eu pennaeth
tros yr echwyd. attor ar gynhon saesson nybyd.
atchwelwynt wydyl ar eu hennyd. rydyrchaf
wynt gymry kadyr gyweithyd. bydinoed am
gwrwf a thwrwf milwyr. a theyrned dews ryge
dwys eu ffyd. iwis y pop llyghes tres a deruyd.
a chymot kynan gan y gilyd. ny alwawr gyn
hon yn gynnifwyr namyn kechmyn katwal
adyr. ae gyfnewitwyr. Eu kynnwys llawen lla
far auyd. am ynys gymwyeit heit a deruyd.
pan safhwynt galanas wrth eu hennyd. hyt yn
aber santwic gwynedic vyd. allmyn ar gych
wyn yalltudyd. ol wrth ol attor ar eu hennyd.
Saesson wrth agor ar vor peunyd. kymry gwen
erawl hyt vrawt goruyd. na cheisswynt lyfrawr
nac agawr brydyd. arymes yr ynys hon nam
yn hyn ny byd. Iolwn ni a grewys nef ac elfyd.
poet tywyssawc dewi yr kynniffwyr. yn yr ygge
lli kaer am duw yssyd. ny threinc ny dieinc nyt
ardispyd. ny vyd ny wellyc ny phlyc ny chryn.

Angar kyfyndawt

Bard yman y mae neu chenit aganho. kanet
pan darffo. sywedyd yn yt uo. haelon am
nacco. nys deubi arotho. trwy ieith taliessin. bu
dyd emellin. kian pan darfu. llawes ygyfolu. by
lleith bit areith auacdu. neus duc yn geluyd. by
wen ar gyrchyd. Gwl.ion aleferyd. a dofyn dyfyd.
gwnaei o varw byw. ac aghyfoeth yw. gwneynt
eu penwn a verdwynt heb tan. gwneynt eu de
lideu yn oes oessau. dydwyth dydyccawt. o dyfyn
dedyd gwawt. neut angar lyfyndawt. pwy ychy
nefawt. kymeint kerd kwdawt a dalus a uch taf
awt. pyr na thrwchwch traethawt. llat uch llyn
llathrawt. pemll yach pawb dylydaf yna gnawt.
dofyn dyfu ygnawt. neur dodyw ystyngnawt. Try
dyd par ygnat. Tri ugein mlyned yt portheis
i lawrwed. yn dwfyr kaw achwed. yn eluyd tired.
kan dwes am droed. kant rylyw o dynoed. kan yw
yd aethant. kan pwy ydaethant. kan elestyd y
gaint. Ac ef ac dangant. lladyn verch liant. oed
bychan vehychant y eur ac aryant. Pwyr byw ae
diadas gwaet yar derynedas. odit traethator mawr
molhator. initwyf taliessin. ryphrydaf y iawn llin.
parawt hyt ffin yg kynelw elphin. Neur deunyg
het o uf eur dylyet. pam gaffat ny charat am don
abrat. nu ny chredenychwit trwy gogyuec an gwa
wt. Ac gyvarchwy ~~gwawt~~ brawt wrthyf ny gwybyd
eneluwt.

Doethur prif geluyd. dispwyllawt sywedyd.
Am wyth am edrywyth am doleu dynwedyd.
Am gwyr gwawt geluyd. kerdorion dub yssyd teir
ieith talhayarn. bedyd budyd barn. Arawnwys
teithi angerd bardoni. Ef a ermidwys awen ag
lynnes. Seith vgein ogyruen yssyd yn awen.
Wyth vgein o pop vgein. eu yd yn vn. yn annwfyn
ydiwyth. yn annwfyn y gorwyth. yn annwfyn is
eluyd. yn awyr uch eluyd y mae a egwybyd pwy
tristit yssyd gwell no llewenyd. Gogwn dedyf ra
deu awen pan defnieu. Am geluyd taleu. am det
wyd dieu. am buched hwa. am oesseu yscorua.
Am haual teyrned. py hyt eu kyghwara. Am gy
haual ydynt twy awyrwt mawrhydic. Syrwyd pan
dygyfrensit awel uchel gyt. pan vyd gohoyw bryt
pan vyd mor hyfryt. pan yw gwrd echen. pan e
chenwyt uchel. neu heul pan dodir. pan yw toi
tir. toi tir pwy meint. pan tynhynt gwytheint.
Gwytheint pan tynnynt. Pan yw gwyrd gweryt.
Gwerwt pan yw gwyrd. Pwy echenis kyrd. kyrd
pwy echenis. ystir pwy ystyrywys. ystyrywyt yn
llyfreu pet dygynt pet ffreu. pet ffreu pet dygynt.
Pet auon arhynt. pet auon ydynt. daear pwy y
llet. neu pwy y thewhet. Gogwn twrw llafnawr am
rud am lawr. Gogwn anrefnawr rwg nef a llawr. pan
atsein. adnant. pan ergyr dinant. pan lewych

aryant. pan vyd tywyll nant. Anadyl pan yw du.
pan yw creu auu. buch pan yw bannawc. Gwreic
pan yw serchawc. llaeth pan yw gwyn. pan yw
glas kelyn. pan yw barvawt myn. yn lliaws me
hyn. pan yw bannawt. pan yw keu efwr. Pan yw
medw colwyn. pan yw lledyf ordwyn. pan yw brith
yyrchdwyn. pan yw hallt halwyn. Cwrwf pan yw
ystern. pan yw lletrud gwern. pan yw gwyrd lli
nos. pan yw rud egroes. neu wreic ae dioes.
Pan dygynnu nos. py datweir yssyd yn eurll
ant. ny wyr neb pan vudir y bron hinan. Llwyn
ercwynan nebyd anahawr ydwyn. Bant telyn
py gwyn. coc py gwyn py gan. py geidw y didan.
py dydwc garthan gereint ac arman. Py dydwc
glein o erw dygnawt vein. Pan yw per erwein.
pan yw gwyrdlas berwr. Talhayarn yssyd mwyhaf
y sywedyd. Pwy amgyffrawd gwyd o aches amot
dyd. Gogwn da a drwc clwa a clwa amgwenir mwc.
mawr meint gogyhwc. kawc pwy ae dylifas. Pwy
gwawr gorffennas. pwy a brogethas. ech a eneas.
Gogwn gogeu haf. amyddant y gayaf. awen a ga
naf. o dwfyn ys dygaf. Avon lyt berwyt. gogwn
y gwrhyt. Gogwn pan dyuerw. gogwn pan dy
lenw. Gogwn pan dillyd. gogwn pan wescryd.
Gogwn py porthor yssyd ydan vor. Gogwn eu heis
sor pawb ymy oscord. Pet gwynt yssyd yn dyd

pet dyd ym blwydyn. pet paladyr yg kat. pet
dos yg kawat. A tu wyn yt rannawt glawt nwy
mefyl gogyffrawt. A ches gwyd gwydyon. go
gwn i nebawt. py lenwis auon ar pobyl phara
on. py dydwc rynnon baran a chwysson. py ys
cawl o def pan dyrchafafwyt nef. Pwy ui fforch lyw
yl o dayar hyt awyr. pet bysset am pen. am un
am nedeir. pwy enw y deu eir. ny eing yn un
peir. pan yw mor medwhawt. pan yw du pyscawt.
morwyt uyd eu cnawt. hyd pan yw medysc.
pan yw gwynnawc pysc. pan yw du troet alarch
gwyn. pedrydawc gwayw llym. llwyth nef nyt
ystwg. py pedeir tywarchen ny chwys eu gorffen.
py voch neu py erwydyr hyd. Ath gyfarchaf
uargat uard. gwr yth gymmyd escyrn nywl.
clwyd ynt deu rayadyr gwynt. Traethattor vyg
gofec. yn efrei yn efroec. yn efroec yn efrei.
laudatu laudate iessu. Eil gweith ym rithat.
bum glas gleissat. bum ki bum hyd. bum
iwrch ymynyd. bum kyff bum raw. bum bw
ell yn llaw. bum ebill yg gefel blwydyn a han
her. bum keilyawc brith drwyn ar ieir yn eidin.
bum amws ar re. bum tarw toste. bum bwch
melinawr mal ymaethawr. bum gronyn er
keinnis. ef tyfwys y mryn. amettawr am dot
tawr yn sawell ym gyrrawr ym rygiawr o law.

verth vyg godeidaw. Am harwolles yn ar grafrud
grib escar. Gorffowys yssleis naw nos ymy dyrwoth
yn was. bum aedvedic. bum llat rac gwledic.
bum marw bum byw. keig yd ym edw. bum y
ar dygiadawt. ymaedaw bum tawt. Am eil kyghores
gwes grafrud am rodes. odit traethattor mawr
molhator. Ant wyf taliessin ryphrydaf iawnllin.
parahawt hyt ffin. yg kynnelw elphin. **Kat godeu.**
Bum yn lliaws rith kyn bum dis
gyfrith. bum cledyf culurith. credaf pan
dwyth. bum deigyr yn awyr. bum serwaw syr.
bum geir yn llythyr. bum llyfyr ym prifder.
bum llugyrn lleufer blwydyn a hanher. bum
pont ar triger a thrugein aber. bum hynt bum
eryr. bum corwc ymyr. bum darwed yn llat.
bum dos yg kawat. bum cledyf yn aghat. bum
yscwyt yg kat. bum tant yn telyn lletrithawc
naw blwydyn. yn dwfyr yn ewyn. bum yspwg
yn tan. bum gwyd yn gwarthan. nyt mi wyf ny
gan keint yr yn bychan. keint yg kat godeu
bric. rac prydein wledic. gweint veirch canholic.
llyghessoed meuedic. gweint mil mawrem. ar
naw yd oed canpen. a chat erdygnawt dan von
y tauawt. a chat arall yssyd yny wegilyd. llyff
an du gaflaw. Cant ewin arnaw. Neidyr vre
ith griblawc. cant eneit trwy bechawt a boenir

ym chnawt. bum yg kaer uefenhir nav yt gryssynt
gwellt a gwyd. kenynt gerdoryon kryssynt katua
on. datwyrein y vrythyon a oreu gwytyon. gelwys
sit ar neifon ar grist o achwysson. hyt pan y gwa
retei yr ren rwy digonsei. As attebwys dofyd trwy
ieith ac eluyd. rithwch riedawc wyd. gantaw yn
lluyd. arwystraw pebyl. kat ar llaw annefic. pan
synhwyt godeu. yg gobeith an godeu. dygottorynt
godeu o pedryddant tanheu. kwydynt am aereu.
trychwn trymdieu. dyar gardei bun. tardei am
atgun. Blaen llin blaen bun. budyant buch
anhun. nyn gwnei emellun. gwaet gwyr hyt
an clun. mwyhaf teir aryfgryt. a chwaerisyn
byt. ac vn a deryw o ystyr dilyw. a christ y croccaw
a dydbrawt racllaw. Gwern blaen llin a want gys
seuin. helyc a cherdin. buant hwyr yr vydin.
Eirinwyd yspin anwhant o dynyn. kein kywe
nhyn. gwrthrychyat gwrthryn. ffuonwyd eith
yt. erbyn llu o gewryt. auanwyd gwneithyt. ny
goreu emwyt. yr amgelwch bywyt. Ryswyd
a gwyduwyt. ac eido yr y bryt. mor eithin yr gryt.
Sirian seuyssit. Bedw yr y vawr vryt. bu hwyr gw
isgyssit. nyt yr y lyfyrder. namyn yr y vawred.
Auron delis bryt. allmyr uch allfryt. ffenitwyd
yg kynted. kadeir gygwryssed. onn goreu ar
dyrched rac bron teyrned. llwyf yr y varanhed

nyt oscores trwetued. ef lladei a pherued ac eithaf
a diwed. collawyd beirnyssit eiryf dy aryfgwyt. gwy
ros gwyn y wyt. tanw trin teyrn byt. morawc a
moryt. ffawyd ffynyessit. kelyn glessyssit bu ef
yg gwrhyt. yspydat amnat. heint ech y aghat.
gwinwyd gorthorat. gorthoryssit y gat. redyn
anreithat. banadyl rac bragat yn rychua bu
dyat. eithin ny bu uat. yr hynny gwerinat.
Grug budyd amnat. dy werin swynat. hydgwyr
erlynyat. Derw buanawr. racdaw crynei nef allawr.
Gelyn glew drussyawr y enw ym peullawr. claf
uswyd kygres kymraw arodes. Gwrthodi gwrth
odes ereill o tylles. Per goreu gormes ym plym
lwyt maes. goruthawc kywyd aches veilon.
wyd. kastan kewilyd gwrthryat fenwyd. han
dit du muchyd. handit crwm mynyd. handit
kyl coetdyd. handit kynt mwyr mawr. er pan
gigleu yr awr. An deilas blaen bedw. an datrith
datedw. An maglas blaen derw o warchan ma
elderw. Wherthinawc tu creic. ner nyt ystereic.
Nyt o vam a that pan ym digonat. Am creu
am creat. o naw rith llafanat. o ffrwyth o ffrwy
theu. o ffrwyth duw dechreu. o vriallu a blodeu
bre. o vlawt gwyd a godeu. o prid o pridret y
pan ym digonet. o vlawt danat o dwfyr ton naw
uet. Am swynwys i uath. kyn bum diaeret.

Am swynwys i wytyon mawrut o brython. o
eurwys o euron. o euron o vodron o pymp
pumhwnt keluydon. athrawon eil math pan
ymdygwaed. Am swynwys i wledic. pan vei
let losgedic. Am swynwys sywydon sywyt kyn
byt. pan vei genhyf y bot pan vei veint byt.
hard bard bud an gnawt ar wawt y tuedaf a tra
etho tauawt. Gwaryeis yn llychwr. kysceis i
ym porffor. neu bum yn yscor gan dylan eil
mor. yg kylchet ym perued rwg deulin teyrned.
yn deu wayw anchwant o nef pan doethant.
yn annwfyn llifereint wrth urwydrin dybyd
ant petwar vgeint cant. a gweint yr eu chwant.
nyt ynt hyn nyt ynt ieu no mi yn eu bareu.
Aryal canhwr a geni pawb a naw cant oed gen
hyf inheu. yg cledyf brith gwaet bri am dar
wed o douyd o golo lle yd oed. o dof yt las baed.
ef gwrith ef datwrith. ef gwrith ieithoed. llach
ar y enw llawffer. lluch llywei nifer. ysceinynt
yn ufel. o dof yn uchel. bum neidyr vreith y
mryn. bum gwiber yn llyn. bum ser gan gyn
byn. bum bwystuer hyn. vyg cassul am kawc
armaaf nyt yn drwc. petwar vgeint mwc ar
pawb a dydwc. pymp pemhwnt aghell a ymtal
am kyllell. whech march melyngell. canweith
yssyd well. vy march melyngan kyfret a gwy

lan. ninheu nyt ebran. kyfrwg mor aglan. neu
gorwyf gwaetlan. a'r naw cant kynran. rud em
vyg kychwy. eur vy yscwytrwy. ny ganet yn adwy
a dan ym gordwy namyn goronwy o doleu edrywy.
hir wynyon vy myssawr. pell na bum heussawr.
Treigleis y mywn llawr kyn bum lleenawr. Trei
gleis kylchyneis kysceis cant ynys. cant
caer athrugys. derwydon doethur. darogenwch
y arthur. yssit yssyd gynt. neur uu ergenhynt.
ac vn a dehyw o ystyr dilyw. a christ y croccaw. a dyd
brawt racllaw. eurem yn euryll. mi hudwyf berth
yll ac wyf drythyll o erymes fferyll. Mab gyf
Kyfarchaf ym ren y ystyry reu taliessin.
aw awen. py dyduc aghen kyn nos cheritwen.
kyssefin ym byt amu ensyd wyt. menestyr aleit pyr
nam dyweit. pyr nam eirglyt. vn awr nam herlyn
nyt. py datwyreith mwc. pyt echenis drwc. py ffyn
hawn a diwc uch argel tywyllwc. pan yw kalaf cann.
pan yw nos lloergan. arall ny chanhwyt dy yscwyt
allan. Pan yw gofaran twrwf tonneu wrth lan.
yn dial dylan. dydahaed attan. pan yw mor trwm
maen. pan yw mor llym draen. a wdosti pwy gwell
ae von ae y vlaen. py peris parwyt rwg dyn acan
nwyt. Pwy gwell y adwyt ae ieuanc ae llwyt. a wd
osti peth wyt pan vych yn kyscwyt. ae corff ae e
neit. ae argel canhwyt. eilewyd kelmyd pyr nam

dyuedyd. a wdosti cwd uyd nos yn arhos dyd. a wd
osti arllyd. pet deilen yssyd. py drychefis my
nyd kyn rewinyaw eluyd. py gynheil magw
yr daear yn bresswyl. eneit pwy gwynawr. pwy
gwelas ef pwy gwyr. rysedaf yn llyfreu nas gw
dant yn diheu. eneit pwy y hadneu. pwy pryt
y haelodeu. py parth pan dineu. ry [hole] gwynt a
ryffreu. rysel amygnawt. pechadur periglawt.
Rysedaf ar gwawt pan uu ygwadawt. py goreu
meddawt o wed abragawt. py goryw yssawt amw
yn duw trindawt. pyr ytraethwn i tlaythawt. na
myn olhonawt. py peris keinhawc o aryant ro
dawt. pan yw mor redegawc. karr mor eithiawc.
angheu seilyawc ym pop gwlat yssamawc. Angheu
uch an pen yssledan y lenn. uch nef noe uen. hy
naf uyd dyn ~~pop amser~~ pan anher a ieu ieu pop
amser. yssit a pryderer or bressent haed. gwedy
amreufed pyr yngwna in byrhoedled. digawn
llawryded kyghestwch a bed. ar gwr an gwnaeth
or gwlat gwerthefin. boet ef an duw an duwch
attaw or diwed.

Daronwy

Dwv differth nefwy rac llanw llet ofrwy. kyn
taf atarwy. atwyf dros wordwy. py pren a
wo mwy. noget daronwy. Ryt wy am nodwy am
gylch walch nefwy. yssit rin yssyd uwy gwawr gwyr
gorwy. odit ae gwypwy. hutlath vathonwy. yg

koet pan tyfwy. ffrwytheu nwy kynnwy. ar lan
gwyllonwy. kynan ac kaffwy pryt pan dileduch
wy. dedeuant etwaeth twr tirei athros traeth. pe
deir prif pennaeth. ar pymhet nyt gwaeth. glyw
gwrd chelaeth ar prydein aruaeth. Gwraged am
ffineth. Lluon am kaeth. Byferthwy hiraeth med
amarchogaeth. Dedeuho dwy rein. gwedw a gwy
alwein heyrn eu hadein. ar dwyr yn gorwein.
Dydeuho kymein o amtir rufein. eu kerd a gwy
ein eu gwawt a yscwein. a man dew adrein. ar gerd
yt gygein. ki y tynnu. a wyth yr ymyaw. Lidon
y dwyn. hwch y tynnu. pymhet llodyn gwyn ac
naeth iessu. o dwisc adaf ~~ymmu~~ ymtrau. Gwyd
net coet kein eu syllu. hyt yt uuant a hyt yt
uu. pan dwnel kymry kamuallhau. ken a allaw
pwy kaw nu. llemeisi lam o lam o glwc. keussit
di nyr gallo drwc. a gegedorth run yssef a o'wc.
rwg kaer rian a chaer rywc. Bwg dineidyn. a di
neidwc. eglur dremynt a dwyl golwc. vac rynawt
tan dychyfrwy mwc. dinven duw am ry amwc.

EN enw gwledic nef
goludawc. ydrefynt bred yd gynnelluawc.
enic y rethgren riedawc. rieu rysselgar gwrd ber
uawc. Kf differth aduwyn llan lleenawc. torhyt
vn hwch ardwyawc. hir dwelyw ferydem o brydein
gofein. o berth mawr a cedim. fly chymerwyn ky

Cwallawr ap lleenawr.

uerbyn. kyweith kyweithyd clytwyn. Digon
wyf digones y lyghes. o beleidyr o bleigheit pen
dwres. premyal yw y pawb y trachwres. Aghyfnent
o gadeu digones Gwallawc gwell gwydwyt noc
arthles. kat yr agathes o achles glwt gog
nab y brot digones. Kat ymav vretrwyn tirw
dwres mawr tan. meidrawl yw y trachwres.
kat yr ae kynnwy kaallyon. kat kat clynei yn
aeron. kat yn arddunyon ac aeron eidywet.
eilywet y wellon. kat yg coet beit boet wyn dyd.
ny medylyeisti dyalon. kat yn rieinydawl amma
bon. nyt atrawd adurawt achulyon. kat yg gwen
stert ac estygi lloygyr. Safwawc yn awner. kat
yn ros terra gan wawr. oed hywst gwragawn egu
rawn. yn dechreu y glemyat y gerawr. o rieu o
ryfel rydiffawt. gwyr adigawn godei gwarthegawc.
haearndur a hyfeid a Gwallawc. Ac owein mon ma
el gynig deuawt. a wnaw perthwyr gowyeidawc.
yn pen coet cledyfem. a tuyd kalaned gwem. A
brem ar disperawt. ympryden yn eidin yn ade
ueawc yg gafran yn aduan brecheinawc. yn er
byn yn yscwn gaenawc. ny wyl gwr ny welas
[illegible]at. G. xxiiij Gwallawc. Glaswawt Taliessin. xxiiij. atal.
Kymadeu am dodynt mor ynt amyonawc.
Dygawn ymlletynt meint wyg keudawt.
Gwawt rwyf yn lleh beli wnawt. Gwawt yscwyt

yscawn argefyn yscawt. Gnawt gwyth ac adwyth
o yspydawt gaer. A nav cant maer marwhawt.
At wyd mei ar ueneu creu gyflogawt. At wyd i
mwy ar gonwy cweith gwynweith gwnahawt.
Adoer lloeth dyrreith anav barnawt. O heyrn
erchwyrn edyrn dyrnawt. Tri dillyn diachor
droch drwm luawc. Teir llyghes yn aches ary
mes kyn brawt. Tri diechyd kat am tir phri
awt gwlat. Gwnalhawt bat betrawt. Tri o pop
tri. tri phechawt. Ac eryri bre barnhawt. llu o
sers. eil o ynt. trydyd dygnawt. yg kymry yd
erhy gwraged gweddawt. Raic barran kynan
tam tardawt. katwaladyr ae cwyn. briwhawt
bre a brwyn. Gwellt a tho tei. ty tandawt. At
wyd ryfedawt. gwr gam uerch yurawt. Dyfyn
hyn dinawt olin anarawt. o honaw y tyfhawt
coch katty brudawt. Ryt arbet nawawt. nach
efynderw na brawt. wrth lef corn kadwr nav cant
yn a fyrdol. o bedydawt dygnawt. Dy gorelwi
lesni o lasawawt efrec. wrth a gawd ygeudawt.

Mydwyf merweryd. molawt duw dofyd. llwrw
kyfranc kywryd. kyfreu dyfynwedyd. Awen
bard bron sywedyd. pan a[...] leferyd. Awen
cwdechuyd. ar vemyoeth[...] uennyd. Beird
llafar llucde. eu gwawt [...]nym gwe. ar ystrat
ar ystre. ystryw mawr m[...]enne. Ryt im wyf

Kadeir taliessin. xxiiii.

Kadeir t. xxiiii.

kerd uut. hogyfarch ueird tut. Byt ebrwyarf daut.
Bytalmaf elhut. Bydunmaf drennut. heyrn
terdwyn dolut. ryt im ovf kerd las. hogyfarch
ueird treis. Bath uidawl idas. dofyn eigyawn
adas. pwy amlessaf is kas. kamp ym pop noeth
as. pan yw dien gwlith. allat gwenith. agwlit
gwenyn. agwlit ac yscor. ac elyw tra mor. ac
eur biben llew. allen aryant gwiw. arud em
agrawn. adoethyn eigyawn. pyr dyfrys ffynha
wn berwr byrwydawn. pyr gyssyllt gwerin brec
a boned llyn. allwyth lloer achelyn. lledyf llo
ned uerlyn. adygyon synhwyr. asewyd am
loer. agefrwy gwed gwyr. berth awel awyr. a
mall amerin. achwedawl tra merin. achorwc
gwytrin. arllaw pererin. aphybyr aphwc. ac
uedawl segyrffyc. allyffen medwc. lle allwyn uen
ffyc. alleuad ablodeu. agudic berthen. abriallu
abiwdeil. ablaen gwyd godeu. amall amen
ned. amynych adnewed. agwin tal kibed. o
rufein hyt rossed. adwfyn dwfyr echwyd. dawn
ynt dofyd. aseu pren puraw wyd. ffrwythla
vn ygwinwyd. Aci uas berwdyd odiuch pen
pumwyd. agwiawn auon. agofrwy hinon. a
mel ameillon amedgyrn medwon. a6
yn ywragon. a... 6n y derwedon.

Golychafi gulwyd arglwyd pop echen. arben
hic teruyned yg hyfed an orden. keint yn
yspydawt uch gwirawt aflawen. keint rac mei
bon llyr yn ebyr henuelen. Gweleis treis trydar
ac auar ac aghen. y tlethrynt lafnawr ar pen
rianawr disgowen. keint rac vd clotleu. yn doleu
hafren. Rac brochuael powys a garwys vy awen.
keint yn aduwyn rodle y more rac vryen. Yn
elwyd am antiuet gwaet ar dien. Neut amuic
yg kadeir o peir keritwen. handit ryd vyn
tafawt yn adawt glawt ogyrwen. Gwawt ogyr
wen uferen rwy digones. a llefrith a
gwlith a mes. ystyryem yn llwyr kyn clwyr cyf
fes. dyfot yn diheu agheu nessnes. Ac am tired
enlli dylli dylles. dyrchafwyt llogawr ar glawr aches.
A galwn ar y gwr an digones. an nothwy rac gw
yth lloyth aghes. Pan aliwer tyryon ynys von
tyryon wres. Gwyn eu byt wy gweleidon Saesson
ar tires. Dodwyf degamlwy y amrysson. a mael
gwyn uwyhaf y achwysson. ell wgeis vy arglwyd
yg gwyd deon. elphin pendefic ryhodigyon. ys
sit imi teir kadeir kyweir kysson. Ac yt vrawt
parahawt gan geradoryon. Bum yg kat godeu
gan lleu a gwydyon. Gwarthwys gwyd eluyd
a elestron. Bum y gan vran yn iwerdon. Gwe
leis pan ladwyt ymordwyt tyllon. kigleu gyt
ar fot am gerdolyon a gwydyl diefyl diferogyon.

Dyren ren vleth hyt lluch reon. kymry yn vn
vryt gwrhyt wryon. Gwaret dy gymry yg kym
elri. teir kenedyl gwythlawn o iawn teithi. Gw
ydyl a brython a romani. a wnahon dyhed a dy
uwsci. Ac am teruyn prydein kein ydrefi. ke
int ractyrned uch med lestri. ygkeinyon de
on im aedwedi. an dwy pensywet ket ryferthi.
ys kyweir vyg kadeir yg kaer sidi. Nys plawd
neb heint a heneint a uo yndi. ys gwyr manaw
wyt a phryderi. teir oryan y am tan agan recdi.
Ac am y bannen ffrydyeu gweilgi. ar ffynhawn
ffrwythlawn yssyd oduchti. ys chwegach nor g
win gwyn y llyn yndi. a gwedy ath iolaf oruchaf
kyn gweryt gorot kymot a thi. Kadeir Teyr

ir. teyrnon. tal.

Areith awdyl eglur. awen tra mes non. tal.
sur. am gwr deu awdur. o echen aladur. ae
ffonsa ae ffur. ae rwom rechtur. ae ri rwyfyadur.
ae rif yscrythur. ae goch gochlessur. ae eiryr
dros uur. ae kadeir gymessur. ym plith gosgord
uur. Neus duc o gawrnur. meirch gwelw gostw
dur. Teyrnon henur. heilyn pascadur. tredeu
dofyn doethur y vendigaw arthur. Arthur ven
digan ar gerd gyfaenant. arwyneb yg kat. ar
naw bystylat. pwy y tri chynweissat. a werchet
wis gwlat. Pwy y tri chyfanhed chyfarwyd. a get
wis arwyd. a daw wrth awyd. erbyn eu harglwyd.

Ban rinded rotwyd. Ban vyd lyn howred. Ban
corn kerdetwyd. Ban bro erch echwyd. Ban gwr
pan disgleir. Ban mach pan lefeir. Ban pan doeth
o peir. Ogyrwen awen teir. Bum mynawc myno
geir. ygkorn ym neddeir. ny dyly kadeir: ny gat
wo vyg geir. kadeir gymes glaer. awen hyawdyl
haer. Pwy enw y teir kaer. rwg lliant allaer. nys
gwyr ny vo taer eissyllut eu maer. Pedeir kaer
yssyd. yn prydein powyssed. Rieu merweryd.
Am nyt vo nyt vyd. Nyt vyd am nyt vo. llyghes
sawr aw. Tohit gwanec tra gro. Tir dylan dirlo.
Nac eillt nac ado. na bryn na thyno. na rynnawd
godo. Rac gwynt pan sorho. kadeir teyrnon. kel
wyd rwy katwo. keissitor ygno. keissitor kedic.
kedeyr colledic. Yebygafi dull dic. o dina pende
uic. o dull diuynnic. o leon luryc. Dyrchafawt
gwledic. am teruyn henghi eudic. Breuhawt
bragawt bric. Brenawl elforic. Oric ameirin am
teruyn chwerthfin. Ieithoed edein. aches ffysc
yolin. mictwyt merin. o plant saraphin.
dogyn dofyn diwerin. dilyghem elphin. kadeir
REn rymawr titheu. ker kerrituen. ccc.
retfant om kaeredeu. yn dedweint ympyl
gemeu. llewychawt vy lleuferen. mynawc hoed
yl mynawc ap lleu. a welei si yma gynheu. Di
dued yn llechued lleu. Bu gwrd y lhord ys kadeu.

Auacdu vy mab inheu. Detwyd douyd ryw gor
eu. ygkyfanmyrysson kerdeu. oed gwell y synh
wyr nor veu. kelwydaf gwr a gigleu. Gwydyon
ap don dygynnertheu. a hudwys gwreic o vlodeu
a dyduc moch o deheu. kan bu idaw disgoreu. drut
ymwyt a gwyt plethev. a rithwys gorwydawt par
plagawt lys. ac enderwys kyfrwyeu. Pan varn
her y kadeireu. arbenhic vdunt y veu. vyg ka
deir am peir am deduon am araeth tryadyl ga
deir gysson. Ryn gelwir kyfrwys yn llys don.
am a c eurnowy a c euron. Gweleis ymlad taer
yn nant ffrangcon. Duw sul pryt pylgeint
rwg wytheint a gwydyon. Dyf ieu yn geugant
yd aethant von. y geissaw yscut a hudolyon. aran
rot drem clot tra gwawr hinon. mwyhaf gwarth
y marth o parth brython. Dybrys am y llys ef
nys afon. a fon ae hechrys gwrys gwrthterra. a
Gwenwyn ychymbyt kylch byt eda. Ryt ry dy
weit geu llyfreu beda. kadeir geteiryded yssyd
yma. a hyt vrawt parhawt yn europa. a'm rothwy
y trindawt trugared dydbrawt. kein gardawt
gan crist yrda. Kanu y gwynt. ccc. atal.

y gwynt. ccc.

Dechymic pwy yw. creat kyn dilyw. creadur
kadarn heb gic heb ascwrn. heb wytheu heb
waet. heb pen a heb traet. Ny byd hyn ny byd
ieu. no get y dechreu. Ny daw oe odeu y rofyn nac

agheu. ny dioes eisseu gan greaduryeu. Mawr
duw mor gwynneu ban daw o dechreu. Mawr y werth
ideu y gwr ae goreu. Ef yn maes ef yg koet heb law
a heb troet. heb heneint heb hoet. heb eidigaf ad
oet. Ac ef yn gyfoet a phymhoes pymhoet. a he
uyt yssyd hyn pet pemhwnt ulwydyn. Ac ef yn
gyflet ac wyneb tytwet. Ac ef ny anet. Ac ef ny
gwelet. Ef ar vor ef ar tir ny wyl ny welir. ef yn
aghywir ny daw pan vynnir. Ef ar tir ef ar vor
ef yn anhebcor. ef yn diachor ef yn diessor. ef o
pedeiuor ny byd wrth gyghor. Ef kychwyn agor
oduch maen mynuor. ef llafar ef mut. ef yn
anmynut. ef yn wrd ef yn drut pan treinyn tir
tut. ef mut ef llafar. ef yn ordear. mwyhaf y
vanyar ar wyneb dayar. ef yn da ef yn drwc. ef yn
aneglwc. ef yn an amlwc. kanys gwyl golwc. Ef
yn drwc ef yn da. ef hwnt ef yma. ef a anrefna
ny diwc a wna. Ac ny diwc a wnech. Ac yn dibech ef.
Ef yn wlyp ef yn sych. ef a daw yn vynych. Gwres
heul. Ac oeruel lloer. lloer yn anlles. handit llei
y gwres. Vn gwr ae goreu yr holl greaduryeu.
ef bieu dechreu. a diwed dilheu. Nyt kerdawr kel
uyd. ny molhwy dofyd. Nyt kywir kennyat. ny
mollwy y tat. Sy nawt vyd aradyr. heb heyrn
heb hat. Ny bu o leuat. kyn ile creat. Ny byd
effeiriat. ny bendicco auyrllat. Ny wybyd anygnat.

y seith lauanat. deg dlat darmerthat. yn eg
ylawn dlat. Deruet digarat. digarwys eu tat.
Digaru kassat yn ywy rewimyat. llucuffer
llygrat. eissor eissyflat. Seith seren yssyd. o se
ith nawn dofyd. Seon sywedyd. abyr eu defnyd.
Marca marcedus. o la olumus. luna lafurus.
Jubiter. venerus. O heul o hydyruer yt gyrch
lloer lleufer. Nyt cof yn ofer. nyt croc ny cre
ter. an tat an pater. an car an kymer. yn ieu
nyn rawther. gan luc llucuffer.

Rychedwyl am dodyw o galchuynyd. Gwarth
yn deheubarth aurweth clotryd. Da am
ylew dyrwyfed y vedyd. llawn yw y ystrat lawen
gynnyd. llara llued peblet llara arall vro. kat
gormes tra trachwres bro. Odit o gymry ae
llafaro. Dyfet dygwrchet biw mab idno. clemy
llefessit neb ny do. yr talu can mu yr of vn llo.
Goleith dy yscarant amgant dy vro. gwall tan
twym tarth yn y tro. Pan gyrchassam ni trwy
det ar tir glywdno. Oed kelein vein dwen rwg gla
wyau agro. Pan ymchoeles echwyd o gludwys
vro. Nyt eithyw buch vrth y llo. Gogyfarch
vabon o arall vro kat. pan amuc owein biw
y vro. kat yn ryt alclut. kat yn ygwen. kat
yg gossulwyt a bann udun. kat rac rodawys ei
rwyn drych. Gwayawr dullei lenyn. kat tu

man llachar der lyw der lin. yscwydawr yn llaw gan
than yr gryn. Ardelei vabon ar rann wen redawl.
rac biw reget y lewyn y scyn. Ony bei ac admed yw
elhettyn. Rac mabon heb galaned by myt ewn.
Ogyfarfot discyn a chychwyn kat. Gwlat vabon
gwehenyt a noleithat. Ban disgynnwys owein
rac biw y tat. tardei galch a chwyr ac yspydat.
Ryt y scafael yneb dwyn biw moel. kyt esceluch
rac gwyr irein rudyon. Rac pedwydan dande rac
kadarn gyfwyre. Rac gwyar ar gnawt. rac afar
ystaenawt. kychwedyl am dodyw o leutired deheu.
Traeth rieu goleu haelon. Ryth y o gyfeirch och
dywnogyon am ryt or am gwern ygatuaon.
Ban bent kat ri wyf dragon. Bilt na odwilt
biw rac mabon. Ogyfaruot gwrgun. bu kalaned
ned rei yn run. Bu lled kenyd dywyd ywrein.
Ban ymadrawd gwyr gwedy nuchien kat. Nyt
ef diegbyn yscwyt owein. yscwyt uolch werthyt
yg kat trablud. ny rei dearthec heb wyneb rud.
Rudyon beu der biw a mawr yrat. gwyar gorgol
chel glanthaf rat. Ac ar wyneb gwyn yd yrgaf
fat. eurwbell greulet genem dullyat. preid dwen
hwys iolm. preid a daerestemat. preid rac taer
inwydyr taer gyffestrawn. preid pengyfylchn.
keig ar yscwydawr. mawr discre mawr llafnawr
am iat. kat ynac owein mawr. mawr a trat.

menndyd kovydynt oy dyr yn amwyn gwlat.
pan discynnwys Duw em rac gwendwlat yr ech
wyd. Gorevefeni bud oe tat. Kanu y med. xxiii.

Golychaf wledic pendeuic pop bra. Gwr a
gynheil y nef arglwyd pop tra. Gwr a wna
eth y dwfyr y bawb yn da. Gwr a wnaeth pop llat
ac ae llwydda. Kedhet maelgwn mon ac an med
wa. A dewed gorn ewyn gwerlyn gwymha. As ky
nnull gwenyn ac nys mwynha. Med hidleit mo
leit molut y pop tra. lleaws creadur a vac terra.
A wnaeth duw y dyn yr y donha. Rei drut rei mut
ef ae mwynha. Rei gwyllt rei dof dofyd ae gwna.
yn dillig vdunt yn dillat yd a. yn uwyt yn diawt
hyt vrawt yt parha. Golychaf i wledic pendefic
gwlat hed. y dillwg elphin o alltuted. y gwr am
rodes y gwin ar cwrwf ar med. Ar meirch mawr
modur mirein eu gwed. Am rothwy etwa mal
diwed. trwy vod duw yrwyd trwy enrydedd. pump
pemhwnt kalan y gkynnan hed. elffinawc lur
chawc medhwyrdyd ogled. Kanu y cwrwf. xxiiii.

Tlithyn etinynt gwr a gatwynt gwynt. pan
del yrhyw. goruloedawc eluyd. gwenhyt
yn tragwrtyd. yssid ancwyd dylif dewenit adyd.
Dyd y mae mogawr. yssed ymorffwryslawr. awl
wed anollawr. vyrth wledic mawr. mawr duw di
gones. heul haf ae rywyres. Ac ef digones. bud

coet amaes. Gwaldwetawr yr aches arelic aglywynes.
Gwaldwettawr pop neges. deus dymgwares. Achyn
dybydyn llwyth byt yr vn brŷn. ny ellynt vonyn
heb gyfoeth mechteyrn. ef ae tawd ym llyn hynny
vo egmyn. ef ae tawd yn weith arall. hynny vo yn
vall. Dreullawt dyderyw. dysgofac yr elwyd. Gol
chettawr vlestri. vit grwyw y vrecci. Aphan vo
amaeell. dyduettawr o gell. Dyduettawr racrieu.
ykeingyfedeu. ffyd gwrthryn pop deu. ymel ae
goreu. Duw etwynt yn of. ytvyd ymywod. llaw
affyw trindawt. Gwrwyth medd medwhawt. Dyw
nyt pyscawt. meint y godrefi. Grayan mor hell.
kyn traeth reuerthi. Grayan mor hell. y dan tywa
vt am keud yar tenthawc. nyt hyn am gwaravt.
Ny digonir nebawt. heb gyfoeth y trindawt.

Tristin etmygant. yn tyrffin garant. gallas
gallogyd. anchawant hyboll hymadu ant.
bann erdifel tanc. Heu nos ebt dywyd. kod dir
gel racdyd. Awyr kerd gelwyd. py gel kallonyd.
Am dyw am de. or parth pan dyre. Py dyduc
llwe gawr. py gyt dechreu lle. yn dedwis echlawc.
ffuf. ffons ffodiawc. Ef duhun hunawc. ef go
bryn karawc. kynnyr kaernawc. y tat garadawc.
Dear meneuon. dear mynawc mon. mawr eirch
amuon. Gwenhwys gwallt hiryon. am gaer wyr
agon. Pwy a tal y keinon. ae vaelgwn o von. ae

dyfyd o aeron ae coel ae karawon. ae gwrdwed
ae leibon. nyt anchwant y alon. o ymyr wyst
lon. ef kyrch kerdoryon. se sywet seon. Aseir
dieruert inin. ymordei uffin. ymorthwed god
din. yscenninth kyfreulhin. braw lore dewin.
wyf kerdenhin hen. wyf kyfreu lawen. atkraw
idwygen. meu molawt vryen. Enwin eirwoes.
llymynawr llumoes. Rudued elauwys. Rudyn
ae llinnwys. kat yn hardnenwys. ymyr aebri
dwys. kant kalan kynnwys. kant car am y
wys. Gweleis wyr goruawr. a dyg wrthynt
awr. Gweleis waet ar llawr. rac ruthyr cledyfawr.
Glessynt escyll gwawr. escorynt wy waywawr.
Trychant kalan kyman clotuawr. ymyr artir
mic dinbych yn wir coch awr

Archaf y wen y duw plwyf escori. perchen
nef allawr pwylluawr wofri. Adwyn ga
er yssyd ar glawr gweilgi. bit lawen y gkalan
eirian yri. Ac amser pan wna mor mawr wrhy
dri. ys gnawt gorun beird uch medlestri. Dy
dybyd gwanec arwrys dybrys idi. adawhwynt
y werlas o glas ffichti. Ac am bwyf o deus dros
vyg wedi. pan gattwyf amot kymot athi.
Adwyn gaer yssyd ar llydan llyn. Dinas di
achor mor oe chylchyn. gogyfarch ty prydein
kwd gygein hyn. Blaen llyn ap erbin boet teu

wyn. Bu goscor abu kerd yneil mehyn. ace
ryr uch gybyr allwybyr gwanwyn. Rac vd felyc
nac escar gychwyn. Clot wascar a gwanar yd
ymdullyn. Aduwyn gaer yssyd ar ton nawuet.
aduwyn eu gwerin yn ymwaret. ny dewatit
eu dwyuwyt trwy veuylhaet. nyt ef eu defa
wt bot yn galet. Ys llafaraf eu ar vyn trwyd
et. noc eillon deu traeth gwell kaeth dyfet.
kyweithyd o ryd wled wareuret. kynnwys
rwg pop deu goreu kiwet. Aduwyn gaer ys
syd ae gwna kynnan. medut a molut ac a
dar ban. llyfyn ycherdeu yny chalan. am ar
glwyd hyt wyd hevr eiran. kyny vynet yny
adwyt yn derwin llan. ef am rodes med a gwin
o wydrin ban. Aduwyn gaer yssyd yn yr eg
lan. atuwyn yrodir y paub y ran. atwen yn
dinbych gorwen gwylan. kyweithyd wleid
ud ud erllyssan. Oed ef vyn defawt i nos ga
lan. lledyf wawt y gan ri ryfel eiran. a llen lliw
ehoec a medu prein. hyny vwyf tauawt ar
veird prydein. Aduwyn gaer yssyd ae kyffrwy
kedeu. oed meu yry deu a detholyon. ny lafar
afi deith veith ryscatwn. ny dyly kelemt ny
gyppo hwn. yscriuen brydein bryder briffwn.
yn yr ewna tonneu eu hymgyffrwn. pererit
hyt pell y gell atreidwn. Aduwyn gaer yssyd

yn ardwyrem. Gochawn ymedut ymolut gofiem. Adwyn areu hor escor gynfiem. Godef gwrych dymbi hyn ylhadem. dychyrch bar kaerec eiec ner ednem. llit ymywn tyghet tiredet tiath amem. Ableidut gorllwyt goreu afem. Dimpy ner o duch llat pwy llad cofem. Bendith culwyd nef gytlef afem. ar nyn gwnel yn vrodyr gor wyr odwem. Adwyn gaer yssyd ar lan lliant. Adwyn y tiwdyr y pawb ychwant. Gogyfarch ti vynet boet teu nwyant. Gwaywawr ryn rein adwrllyssant. Duw merchyt gweleis wyr ysgyf nosant. Dyfieu bu gwarthey a amugant. Ac yd oed vriger coch ac och ar dant. Oed lludued vynet dyd y doethant. Ac am befyn llech vaelwy kylchwy vudwant. ~~ewd~~ Ewydyn ygan gefyn

yr eifft. x. c. llu o garant. Plaeu yr reifft. x. c.

Efiei etwyl ar veib israel vchel enwyt. kyt arif dilyn rydynesseyn. Rygadwys duw dial ar pwyf pharaonus. Dec pla poeni kyn eu bodi. ym mor affwys. kyssefin pla pyscawt difa. digna wt amwyt. Eil pla llyffeint lluossawc. llewssynt ffwyn oed. Gei a thwefnieu a thyleeu a chelleu bw yt. Trydet gwydbet gwychyr golyget gwlatwyd. Petwar ieuir car am ystyr edynogyon. Eil kyeu hoes ffwyth coet a maes cwbl kylyon. Pymhet bwystuon ar holl vilyon egypcyon. Belsit mileot

A fyr ny pylyy y gwybodau / ac dyall ny dylyy / atteb / Ac dyall y dylyy y bod yn coll pan yn [illegible] ydd y dylyo / Dof [illegible] y dylyy y gwybodau

otrum aelet dertolyon. Chwechet heb eu. chwys
sic crugeu ereitheu moryon. Seithuet taryan. kyn
llyst athan a glaw kynnwyt. Gwynt gordiberth. ar
deil agwyd. Wythuet lloscus. llydan eu clust. bledeu
kyfyo. Nawuet aruthyr diuedlawc vthyr dom
nosus. Du ty a ylloc drem aneglwc egyptius. Dec
vennyoeth mwyhaf gwynyeith ar plwyf kymem.
Crist iessu crist iom gwem. hyt ynt chydor. chwech
ant milwr mlet efrei. Trawsganu kynan gar
Kynan kat diffret amarllof. wyn.m. broch.
weisket. kanyt geu gofyget. Gwrthelgwn tref
bret. kant gorwyd kyfret aryant eu tudet. Cant
llenn chwec o vn o vaen gyffret. Cant armell ym
arffet. a phympwnt cathet. Cledyf gwein karrec
dyrngell gwell honeb. cant kynan kaffat. kas
anwelet katellig ystret. kat anyscoget. kat ar
vy kyrchet. gwaywawr ebrufet. Gwenhwys aladet.
a lafyn gwy ar let. kat ymon mawr tec. erglyt
amolet. Tramenei mynet gworwyd aglorgiet.
kat yg cruc dymet. aertol argerdet. Mac nyry
welet. ylw rac ffrw neb. a mab brochuael brolet.
Lidywet eidunet. kernyw kyfdarchet. ny mawl
ieu tyghet. Dyst wc aglyffiet ym yd am iolet.
a myg kynnelw o gynan. kadeu erchynnan. delei
fflam lydan. kyfwyrein mawrtan. kat yg wlat
brachan. katlan gwd nan. Tegyrned truan en

trawsgan karwyn

[illegible]

nyt rackynan. lluric ynymdam. eissor llyw
heechan. kyngen kymangan. nerth a thwlat
lydan. kaglen ymdiam. pawb ymy gochwan. ky
lch bwyt goch gwochuan. kerth yn dygynan.

moessen. Llath moessen.

Opop aduer ytorof in oder dychyfaerawt. bud
adefic. y crist gwledic dogyn volawt. dy
bwyth duw kein. yn arffet meir ylheissorawt.
hynt gwyrwoned kyflawn illed kymmelw oly
nawt. Gwyeil iesse dy pobyl iude. dychyfaerawt.
hyn geluwir lleu oluch allelho yr eu pechawt. de
heu iwen mynyd adien mwyn kyfundawt. yn
ian ennyd yn teml hyl selyf seil ogyffrawt. Gof
innet gwas colofyn dias ffest fflemychawt.
Paradwys drws. bugeil drws duun gwledych
awt. Asseu rygigleu gan proffwydeu lleenawt.
Gwen iessu [illegible] arydarfu. hyt y uuched.
duei uuched ypop ried bwyt pinawt. kyn pen
ssit bei ini prytwn perclawt. Bydue claer inyt.
dawr a yspeidawt. ar vor diffwys pan dusgyn
nwys dyam gyffrawt. Gwlat priodawr nys duc
inwynuawr bei ini oholionawt. woemt dy godet
bwet ini dy iat. Gwyeil iesse awat iessu llathyr
y blodeu. awyr gwyrth ymy vryt o duw donyu
eu. Ef oed ynat. ynat oed ef. dewin duieu.
Gwr y cussyl y pop vsyd rac geu. Ef yssyd gafael
claur nifer toeu cuuffeith ylu yd dolyeu. ymal

kydevin dilit olu lloneit. hiubyd y werth un
mab meir in oli wen. hiuarwas gwas o duw tw
idas pettwyr petguiryon. dyrac afael kyfoet
coet kyflawn lledyssit gem o arffet iessu. rud
ny popon moch y dyscit o wdi rat rex meibon.
fleuwyd anaw ny mawr glywint dynyadon. Gwir
ywat glurspoethyant heb vi adon. Dyglerthy
dyd pop vehis rac deruydon. Audris ny weidyn
llaw ychwel gwelet mabon. Dydugant elyrus
ac eur dilus o ethiopia. Odwu gorden a duw ie
en rex meneifon. herot gystic my bu godic.
ygeleudon. Dy poenedic gwallat penues per
chen meibon. Pan aeth dofyd parth pan dill
yd milus habed. Rydnc herot. diuwyt gaynfawl.
kyflawn wonhed. yg kaer nazared myt aeth
penes perchen anaw. Byt adelwyat hiu bwyf
ych rat tut gorchordeon. Gwerin dowyd dydnc
perchen lleg esylyon.

TUwrit anuynudawl tuth iawl dan yscawl.
Escyrolen o duch llawr tan tanhwytin gla
wr uch awel uchel uch no phop nyfel. mawr y
anyfel. Ny thric ygofel no nerthawr llyr. llyr
llwbyr y tebyr dy war yg kynebyr gwawr glen
gwrthuchyr. wrth deawr wrth derys wrth pop
heuelis. wrth heuelis nwython wrth pedyr af
aon. dirdwyre afi awarn gwrys kadarn trydar

diffrin ygas. nyt mi gur llvfyr llvyt cuyl byr berth
cvyt. hut vyn deu garant. deu dichuar dich
want om llav yth lav dyt duv dim. Trichi
nodet atoi ar henet. Amarch mayauc. Amarch
genethauc. Amarch karadauc kymruy teith
iauc. Amarch guythur. Amarch guardur.
Amarch arthur. ehofyn rodi ciur. Amarch tal
iessin. Amarch lleu lletuegin. Aphebyr llei
lluyrnn. Agurei march cunin. Kornan kynei
wauc alluyd aruydauc. Du moroed enuauc.
March bruyn bro bradauc. Ar tri carn aflauc
nyt aet hynt hylav. kethin march keidav.
carn aluin arnav. Yscuydurith yscodic. go
rvyd llemenic. march ryderch rydic. lluyt
lliv elleic. Allamrei llaun elauc. Affrvenuoll
guyneulic march sadvrnin. Amarch custen
hin. Ac erell yn trin rac tir allguin. Henuyn
mat dyduc. kychwedyl o hir aduc. Bum hwch
bum bwch bum syv bum soch. bum ban bum
banhwch. bum gabr ymrythwch. bum llif yn
eirth, bum ton yn eghenirth. bum yscafyn ys
cenat diluv. bum kath penurith ar tri phren.
bum pell. bum pengafyr ar yscabyren. bum
garan giwla gwelet golwc. tri gwres milet
moryal. katwent kenedyl da. Ar ysyd is awyr
gwedy kassolavr. nyt byv ar mod meint
am gwyr.

ygofeissoys byt. bu deu tec ar dwlat gwledych
yssit. bu hwelhaf berthaf or ryanet. bu terw
yn gwenwyn gwae y gywdwlat. ef toref ar dar
teir gweith y gkat. ac ef ny wyd corgwyd ywdwlat
dar plufawr pebyr pell athechwys coet gyrth
ygodiwawd alexander. yn hual eurin gwae a
garcharer ny phell garcharwyt. agheu dybu
ac lle ef kafas ergyr o lu neb kyn noc ef ny dar
hawd myned bed berthwyd or adwyndawt hael
alexander ae kymerth yna. gwlat syr a syry
oel a gwlat syria a gwlat dinfora. a gwlat dini
tra. gwlat pers a meirs a gwlat y kanna. a c y
myssed pleth a phlethepa. a chwdawt babilon
ac agascia mawr a gwlat galldarus bychan y da.
hyt yd ymduc y tir tywarch yna. ac yt drnahont
eu bryt wrth eu helya y goedant gwystlon y eum
pa. ac amerthaw gwladoed gwysswoed tra. Gwyth
yr gwenynt dewraged gordynt yma. bron losce
digyvon gwyled glustra. Y gadeu a for pymatwd
et digonynt brein gwnemt pen brithret ymil
dwyr magendawn pan attrodet. Neu dwlat yth
dieisson ti pan diffydet. ny byd yth escar escor
lludet. Bac gofal yr hual ae agalet mil cant
rvallu aun vanw rac sychet. eu gen gogwilleu
ac eu milet. a s gwenwynwys y daf kyn noe tref
ret. kyn no hyn bei gwell digonet. ym lhan glwyd

gwlatlwyd gwlat gogonet. vn wlat ior oror go
reu ystlyned. diwyccwyf digonwyf poet gen
hyt ty gyffret. ar Sabl am clyw poet meu
eu lynnet. Digonwyf by vod duw kyn gw..c
tyt wet. Marwnat alexander

AR clawr eluyd y gyffredlyd ny ryanet. be
an person duw. vn mab adwyn terwyn
trinet. mab yr dwydit. mab yr dyndit. vn mab
ryued. mab duw dinas. mab gwen meir gwas.
mat gwas gwelet. mawr y orden. mawr duw re
en ran gogonet. O lyn ade ac abrahe yn ryanet.
O lyn dofyd dogyn dofyn wedyd llu ryanet. Dy
duc o eir ~~ẹịṭ~~ deill abyden o pop aelet. pobyl y
gwlhawt. gwet gam wedawt salw ammyned.
Ry drychafom erbyn trindawt gwedy gwaret.
Crwes crist yn glaer. llurye lluchar rac pop ae
let. Rac pop annaws poet yndihyf dinas diffret.

RYfedaf na chlawr / Anryfedodeu Allyxander
adef nef y lawr o dyfot rwyf gawr alexan
der mawr. alexander magidawr heuys hayarn
dawn cledyfal ... dogawn. deth dan eigyawn.
Dan eigawn eithyd y geissaw keluydyt. a geis
so keluydyt bit oiedi yn ywryt. Eithyd o duch
gwynt. rwg deu griffit ar hynt y welet dremynt.
Dremynt a weles pressent ny chymes. Gweles
ryfedawt gorllin gan pyscawt. a cidunwys y

ny vryt. a gafas or byt. Ahenuyt oe diwed gan duw
trugared. Llath moyssen
AD duv meidat duv dofydat dewin trugar.
Adaw enderwys pan ym nodeist i twy tomy
ar. Torvoed moessen gwledic ween gluc eu liascar.
yd arganfu perif aelu veglyt y par. Ac y wrawc
a orugost newyd y par. Deur dineu by twy ryf
erthwy a uawd adar. A dwy cherf heul hyt golle
drein y bu dayar. Bi anodyd ar y gerid o pop kar
char. namyn torvoed terid eu gawr trwm eu
dear. Anawd minheu rac adwydeu uffern andar.
Ad duw meidat duw dofydat dewin trugar.
yd teu ti wlat nef. yd vrth tagnef it y keiry.
Nyt oes ludet nac eissywet yth wlat dofyd. ny
ffy y pherir neb ny byd escar neb yw gilid. ami a
ci pidyon bers deallon rac kedwilyd. kanu o honawt
y lam trindawt o nef kelvyd. Bened ach Gwgan.
wynt a charan yn trugyrwyd. Ny bu agwael yw
dest israel. yn llaw dauyd. Alexander keffei llaw
er niver ywyr. Nyt ef nerthas o my chafas dy
gerenhyd. Ae vyd moed ae vawr gadeu ae gain
luyd. Pan doethant yr dayar buant deaar eu di
henyd. Selyf ygnat a gennis gwlat. bu gwell
noe ryd. Mab teyrnon. bu gnawt berthon oe
gwerthyd. Jago weilon anu verthon ar eu
helnyd. A dygynnuant a rannyssant twy en:
dofyd.

a uel clerwyon a uu lwydon a gymyrth ffyd. y
urawt kamm bu diwerin drwc ygwisgyl. A wer a
soyw yn a wyr yr lowr eu kyweithyd. Deren ag
el a dwyn infer rac eu milwyr. a llath woessen
ef ae toruoed ar eu helyd. Rudech dalen wa
eilladen wd ei genhyn. llafar a mut a doeth
adrut as diwygwd. Gwledic clwd bu cwd dirpery
am dihenyd. Molaf inheu presswyl toruoed a
def menwyt. Molaf inheu a dawt goreu gwr
eilenw byt. prif teyrnas aduc ionas o perued
kyt. kiwdawt niniuen bu gwr llawen pregeth
yssit. Bieni tra mor bu yscawt ior yscorpyssit.
Ac a maria mein merch anna mawr yphenyt.
yr dy haeled athrugared wechteyrn byt. An
dwyn minheu ynef kaereu kynnwys genhyt.

Golychaf wledic preideu Annwn
pendeuic gwlat ri. py ledas y pennaeth
dros traeth mundi. bu kyweir karchar gweir
yg kaer sidi. trwy ebostol pwyll a phryderi.
Neb kyn noc ef nyt aeth idi. yr gadwyn trom
las kywirwas ae ketwi. A rac preideu annwf
yn tost yt geni. Ac yt urawt parahawt yn bar
dwedi. Tri lloneit prytwen yd aetham ni idi.
nam seith ny dyrreith o gaer sidi. Neut wyf
glot geinmyn cerd ochlywir. yg kaer pedry
uan pedyr ychwelyt. yg kynneir or peir pan

leferit. Vanadyl naw morwyn gochyneuit.
Neu peir pen annwfyn pwy y vynut. gwrym
am y oror a mererit. ny beirw bwyt llwfyr ny
rytyghit. cledyf lluch lleawc idaw rydyrchit.
Ac yn llaw leminawc yd edewit. A rac drws porth
vffern llugyrn lloscit. A phan aetham ni gan
arthur trafferth lethrit. namyn seith ny
dyrreith o gaer vedwit. Neu wyf glot ge
inmyn kerd glywanawr. yg kaer pedryfan
ynys pybyrdor echwyd a muchyd kymyscetor
gwin gloyw eu gwirawt rac eu gorgord. Tri llo
neit prytwen yd aetham ni ar vor. namyn
seith ny dyrreith o gaer rigor. Ny obrynafi
lawyr llen llywyadur. tra chaer wydyr ny wel
synt wrhyt arthur. Tri vgeint canhwr a seui
ar y mur. oed anhawd ymadrawd ae gwylya
dur. tri llonneit prytwen yd aeth gan arthur.
namyn seith ny dyrreith o gaer golud. Ny
obrynaf y lawyr llaes eu kylchwy ny wdant wy
py dyd peridyd pwy. py awr ymeindyd y ganet
cwy. pwy gwnaeth ar nyt aeth doleu defwy. ny
wdant wy yr ych brych bras y penrwy. seith
vgein kygwng yny aerwy. A phan aetham
ni gan arthur auyrdwl gofwy. namyn seith
ny dyrreith o gaer vandwy. Ny obrynafy
lawyr llaes eu gohen. ny wdant py dyd pen
dyd pen.

py awr ymeindyd y ganet perchen. Py vil a
gatwant aryant y pen. pan aetham ni gan
arthur afyrdwl gynhen, namyn seith ny
dyrreith o gaer ochren. Mynneich dychnut
val cunin cor. o gyfranc udyd ae gwidanhor.
ae vn hynt gwynt ae vn dwfyr mor. ae vn vf
el tan twrwf diachor. Mynych dychnut val
bleidawr. o gyfranc udyd ae gwidyanhawr ny
wdant pan yscar deweint a gwawr. neu gwynt
pwy hynt pwy y rynnawd. py va diua py tir
a plawd. bet sant yn diuant a bet allawr. Go
lychaf y wledic pendefic mawr. na bwyf trist
crist am gwadawl

Arwyre gwyr katraeth gan dyd. am wledic
gweithuudic gwarthegyd. vryen hwn an
awt eineuyd. kyfedeily teyrned ae gofyn
ry felgar. rwyse endaer rwyf bedyd. Gwyr pry
dein adwythein yn lluyd. Gwen ystrat ystadyl
kat kynnwgyd. ny nodes na maes na choedyd
tut achles dyorme ormes pan dyuyd. Mal
tonnawr tost eu gawr dros eluyd. Gweleis wyr
gwychyr yn lluyd. a gwedy boregat briwgic.
Gweleis i twrwf teir ffin trangedic. gwaed gohy
w gofuram gochlywyd. yn amwyn gwen ystrat
y gwelit gofur hag a gwyr llawr lludedic. yn
drws ryt gweleis y wyr lletrudyon. eiryt dillwg

yrac blawr gofedon. bu ynt tanc gan aethant
golludwon llaw yg crowes gryt y gro garanwyny
on. kyfedwynt y gynnwrein kywym don. gwanecawr
gollychynt rawn eu kaffon. Gweleis i wyr gospe
ithic gospylat. a gwyar a uaglei ar dillat. a dully
aw diaflym dwys wrth kat. kat gwortho ny bu ffo
pan pwyllat glyw reget ryfedaf i pan ueidat.
Gweleis i ran reodic am vryen pan amwyth ae
alon. yn llech wen galystem y wychteint oed llaf
yn aessawr gwyr goborthyt wrth aghen. a chyd kat
adisso eimoed yn. ac yny vallwyf i hen yn dygyn
aghen aghen. ny bydif yn dirwen. na molwyf
i vryen.

URyen yrechwyd. haelaf dyn bedyd. lliaws
a rodyd y dynyon elvyd. mal y kynnullyd
yt wesceryd. llawen beird bedyd tra vo dy vuch
yd. ys mwy llewenyd gan clotuan clotryd. ys
mwy gogonyant vot vryen ae plant. ac ef yn
arbennic yn oruchel wledic. yn dinas pellennic.
yn keinyat kynteic. lloegrwys ae gwydant pan
ymadrodant. aghen a ~~gywdant~~ gawssant a myny
nych godyant. llosci eu trefret a dwyn eu tudet
ac eimwnc collet a mawr aghyffret heb gaf
fel gwaret. rac vryen reget. Reget diffreidyat
clot ior agwr gwlat vy mod yssyd arnat. o pop
erclywat dwys dy peleidyat pan erclywat kat.

kat pan ykyuchynt gwnveith adyueit. Gan
ynteu lyw dyd rac vo yrechwyd. yrechwyd
teccaf aedynyon haelhaf. gnawt eigyl heb
dyuessaf. am teyrn glewhaf. glewhaf eis
syllyd tydi goreu yssyd. or a uu ac a uyd.
nyth oes kystedlyd. Pan dremher arnaw
ys ehalaeth y braw. Gnawt gwyled ymdan
aw am teyrn gocnaw. Amdanaw gwyled.
alliaws maranhed eurteyrn gogled arben
hic teyrned. Ac yny vallwyf hen ym dygyn
angheu anghen. ny bydif ym dirwen na mo
lwyfi vryen.

Eg gorffowys can rychedwys parth ach
kymwys. aned meuedwys. meuedw
ys med y ormoled achein tired imi yn ryfed.
Aryfed mawr ac eur ac awr. Ac awr achet ach
yfriuet achyfriuyant. Arodi chwant. chw
ant oe rodi yr wylloch. yt lad yt gryc yt
vac yt vyc. yt vyc yt vac yt lad yn rac. rac
dred rothit yveird y byt. Byt yngeugant
itti yt vedant wrth dy ewyllis. Duw rwyth pe
ris rieu ygnis rac ofyn dy brys. Amnogyat
kat diffreidyat gwlat. gwlat diffreidyat kat
amnogyat. gnawt amdanat twrwf pystylat.
Pystalat twrwf ac yuet ewrwf. kwrwf oe yfet
achein tiredet achein tudet imi y anllofet.

llwyfenyd vam. ac enwach lan yn vn trygan
mawr a bychan taliessin gan tidi ae didan. ys
tidi goreu or a gigleu y berdlideu. molaf inheu
dy weithredeu. ac yny vallwyf hen ym dygyn
agheu aghen. ny bydif ymdirwen na molw
yf vryen.

Ar vn blyned ~~ar~~ vn yn darpwed gwin a mall
a med. a gwrhyt diarfed ac eilewyd gorot.
a heit am veryeu ae pen ffunieu ae tec gwydua
eu ei pawb oe wyt dyfynt ymplymnwyt. ac
varch y danaw yg godeu gweith mynaw. achwa
nec anaw bud am li am law. byth vgein vn llw
oloi a bw. bit blith ac ychen a phop peth agen
rhy bydwn lawen bei lleas vryen. ys eu kyn
ethyw y eis kywryn kwgryt. a brigert weu olch
et ac elor ydyget a gwan gwyar llet am waet
gwyr gonodet. a gwr bwrr bythic. a uei weddw y
wreic. am ys gwin ffeleic. am ys gwin mynyc
gyltwn. am sorth am porth am pen kyn naphar
kyfwyrein. kymaran tauaw gwas yr drws a
gwarandaw py twrwst ae daear a gryn ae mor
adugyn. dygwynyt ychwyngar wrth y pedyt. Os
sit vch ymmyn neut vryen ae gryn. Ossit vch
ympant neut vryen ae gwant. Ossit vch ymy
nyd. neut vryen a orvyd. Ossit vch ym riw neut
vryen ae briw. Ossit vch ys clawd. neut vryen

ablavd. vch hynt vch as vch ym pop kamas.
Yr ac vn trev naden yn navd yrateu. ysy bydei
ar nechyn aphreideu ynny gylchyn. Gorgory
avr gorlassavr gorlassar. eil aghen oed y par.
ynllad vescar. Ac ynny vallwyf i hen ym dygyn
aghen aghen. ny bydif ym dirwen. na mo
lwyf vryen. Gweith argoet llwyfein. kanu vryen.
E Bore duw sadwrn kat uawr a uu. or pan dwy
re heul hyt pan gynnu. dygrysswys flam
dwyn yn petwar llu. goden a reget ymdullu.
dyuwy o argoet hyt ar vynyd. ny cheffynt eir
voes hyt yr vn dyd. Atorelwis flamdwyn vawr
trebystawt. A dodynt yg gwystlon a ynt parawt.
Ys attebwys. Owein dwyrein ffossawt. nyt dodynt
ynt nyt ydynt nyt ynt parawt. A chenev vab
coel bydei kymwyawc lew. kyn astalei o wystyl
nebawt. Atorelwis vryen vd yrechwyd. o byd ym
gyfarvot am gerenhyd. dyrchafwn eidoed oduch
mynyd. Ac am porthwn wyneb oduch emyl. A
dyrchafwn peleidyr oduch pen gwyr. A chyrchwn
fflamdwyn yny luyd. A lladwn ac ef ae gyweithyd.
A rac gweith argoet llwyfein bu llawer kelein.
Rudei vrein rac ryfel gwyr. A gwerin a gryssws
gan einewyd. Armaf y blwydyn nat wy kynnyd.
Ac yny vallwyf y hen ym dygyn aghen aghen.
ny bydif ym dirwen na molwyf vryen.

[...]th argoet llwy[...]
[...]n. kan vr.

ARdwyre reget ryssed rieu.
Aneu ti ry gosteis kyn bwyf teu. gwissynt
kat lafnawr a chat bereu. bwissynt wyr ydan kylch
wyawr. lleeu gorwy gwyn gwylein ymathren ny
mat wrwyt twyt. Bi ny mat geu yd ymarmeith
gwledic gwrth kynnyeu. nys gwir neges ygeil
saton gochawn marchawc mwth molut gwyron.
o drein dylaw a daw doethaw don. yny doeth vlph
yn trefsar yalon. hyny doeth vryen yn edyd yn
aeron. ny bu kyfergyr yat ny bu gymwys. Tal
gynawt vryen yrac powys ny bu hyfiwt brwt
echeu gwrwys hyueid a gododin a lleu towys.
dwr yn ennynned a thwrth gwyduwys diueuyl
dydwyn ygwaet gwyden a weles llwyuenyd.
Wyd kygryn. yn eidoed kyhoed yn eil mehyn
kat yn ryt alclut kat ymynuer. kat gellawr
brewyn. kat hyreurur. kat ym prysc. kat leu
kat yn aber ioed ydygyfranc a dur breuer mawr
kat glutuein gweith pen coet llwyth llithyawc
cun a ronn ormant gwaet. a dwellaw gwyn go
uchyr kyt mynan eigyl edyl gwrthryt. lletiud
a gyfranc ac vlph yn ryt gwell gamher gwledic
pyr ygwanet y vd prydein pen perchen broest
lawn y vd. nyt ymduc dillat na glas na gawr
na choch nac choec wyt mor llawr. nyt ardodes
y lwrdwyt dros voel maelawr weirth o genedyl

vrych mor greidawl. hael ydan achaf ac ynaf yn
llaw. chwyt atwythyd eu harwylaw. a gwest ydan
gerd ac ymdwynaw. a chlyt orffen byt edry
chwyt kaw. gofydun gwyscaw. dyhawl am delw
dilein am leuuereu. neu vi erthycheis ymeis
rachwyd peleidyr ar yscwyd. yscwyt yn llaw
godeu a reget yn ymdullyaw. neu vi a chwele
is or yn buarthaw. sarff soned vnwein segidyd
lawr. ⁊ neu vi gogwn ryfel yd argollawr. a chment
a golwyf y argollawr. neu vi neu ym gorwyth
medu medlyn gan hyfeid hywr lywyst dulyn
neu vi neu ysceinhedeis lwyscawt gweithen dith
rychwys vy neu radeu lachen gwaesa gwlatdu.
wrth urwyn. a chyny vallwyf y hen ym dygyn
angheu anghen. ny bydif ym dirwen na mol
wyf vryen. yspeil taliessin. kanu vryen.

Eb gwrhyt go gyfeirch yn trafferth gwaetwyf
a chelwyf yn kerth chwr. gweleis i rac neb nym
gweles pop amgwyl. ef dichwyl y neges. gweleis
i pasc am leu am lys. gweleis i deil o dyfyn a chw
chwys. gweleis i keig kyhafal y blodeu. ⁊ neur chwe
leis wd haelhaf y deduen. gweleis i lyw katraeth
tra maeu bit vy nar nwylhachar kymyeu gw
erth vy nat mawr uyd yuud yradeu pen maon
milchwyr amde. preid lydan pren onhyt yw vy
achwen gwen yscwydawr yrac gwyw gloyw glas

gwen glew ryhawt glewhaf vu yw vryen. nym gor-
seif gwarthegyd. gordear gorvawc gorlassawc gor-
lassar gorllwyn gordwyre. pop rei sag dilew du mer-
chyd ym orddei yw tra blawd yn yw el o chwyd. Varwed
melyn mawr yn neuad maranhedawc diffreidawc
yn aeron. mawr ydwyn y amyant. a chellon mawr
dyfal ual am y alon. mawr gwrnerth ystlyned y
brython. mal rot tanlhwydyn dros eluyd. mal
ton teithawc llwyfenyd. mal kathyl kyfliw gwen
a gwerthen. val mor mwynuawr yw vryen. vn y
egin echangryt gwawr. vn yw rieu rwyfyadur a
dyfawr. vn yw maon meurth mwth mwledawr. dech
reu mei ym porth yssyd mawr. vn yw yn dewuy
pan ofwy ydeyrn. eiryr tir tuhir tythwenwyn.
a duunson y arorwyd ffysciolin tut yn ygell gwerth
yspeil taliessin. vn yw gwrys gwr llawr a gorwyd.
vn yw breyr benffyc y arglwyd. vn yw hydgre hyd
yn diuant. vn yw bleid banadlawc anchwant.
vn yw gwlat wab egmyr: ac vn dwed ac vnson kat
na ketwyr vnson ydrwc y earan. a chenen a nud
hael a hyrwlat ydamaw. a cos it ytwydif ym gwen
ef gwnelf benn byt yn lladwen. kyn mynhwyf
merw meib gwyden gwaladyr gwaed gwenwlat
vryen.

Eryr erw gwledic nef gorchordyon. rychan
ant ry chwynant y dragon. Gwrthodes

gogyfres gwelydon lliaws rifi a nud anhyython.
ny golychaf an gnawt bend o vrython. Kyf
ed hael o fydawd fyrredyd. vnlle rygethlys
rygethlic rydylyfaf rychanaf yrwledic ym
wlat vd oed ergrynic nym gwnel nys gwnaf
ec newic. Anhawd diollog. wdloed ny drifyc
vwledic nyorned. Dedrych awdyl trwm twr
ned ym y uyd nys deubyd bud bed. Ay [illegible]on
ont hoffed oe buchynt. kaletach yr arteith hi
el hynt. Gorff pressennawl tra plydein tra
plnyder ry golyw rylwetawr rylyetiet. ryth
amawr rybarnawr. rybarn pawb ygwr bawber
aemnat yn ygnat ae eluet. Kyt ygled[illegible] y
daeret gwas greit agwlhyt gotraet. L[illegible]echw
gwallaw ynllywet. hwyrawdawc e uillawc arpelet.
Ay ofyn ymeb arrnech nd neutyn vd nac neit
ych amwerthertewned yndiwed haf. nys kyn
nyd nemyn chwedech. chwechwech it gynan o
hynnyd chwedlawc trwydedawc traeth dyd. Gwr
ned ygwned nwys med mae tebic heul haf hue
nyd senaed gannwyhaf lenn. lif gan doeth ygan
llu ellaffaf bint bydi dewyt bayt haf pryt
maib lleenawc lluawc. hanngwyl gwynglawi
gwynglwes. tarth gwres gwres tarth tragywnis
yd egluf heb warth. cledi cledif a cledifarth.
Gwr amgyr ylu yledrat. mytawnelan ygaw r

kyvlat. Gwyllyat ual yscwydawr rac talen y uerch.
Lo march trist meirwal. ithear ni allu gwynaber ti
gwystlant gweiryd goludawc o gaer glut hyt ga
er garadawc. ystadyl tir penprys a gwallawc teyr
ned teyrn tangnedawc. Dadolwch uryen.

Lleuuyd echassaf mi nyt dirmygaf. Uryen ny rech
af. llaw yt ganaf. pan del vy gwaessaf. kyn
nwys a gaffaf. ar parth goreu hyt ydan eilassaf.
Nyt mawr ym dawr byth gwelhelaeth a welaf. Nyt
af attadunt gan thunt ny bydaf. Nychwenychaf i go
gled ar menteyrned. kyn pei amlawered y gwel
ben gwyghwystled. nyt wyf ym hoffed. Uryen nym
gomed. llwyfenyd tired ysmeu eu reufed. ys meu
y gwyled. ys meu y llared. ys meu y delideu a gor
efrassen med o uualen a da dieissieu gan teyrn gor
eu. haelaf yrth glyw. Teyrned pop ieith it oll yd
ynt geith. Rac ot yt gwynnyr ys dir dyolaeth. Kyt
ef mynasswn gweydlu henon. nyt oed well a gyt
on. kyn ys gywybydon. a weithon ys gwelaf ymeint
a gaffaf. namyn y duw uchaf nys diofeitaf. Dy
teyrn ueibon haelaf dyniadon. wy kanan eu hys
ceiryon yn tired eu galon. Ac yny vallwyf i hen
ym dygyn angheu angen ny bydaf ym dirwen
na molwyf i uryen. Marwnat erof.

Vychoedes cluydvall nos yn dyd. o dyvot elac
lyd erof ff pen bedyd. Erof ff a dyvedes.

Dadolwch Vryen

agheu nas riuei. yscwydawr ymordei arnaw ateu-
rei. Ercwlf sywedyd ernin lloegyr egwyd. Pede
yr colofyn kyhyt rudein areu hyt. Colofneu
ercwlf nys arueid bywyl. Bywyl nys breidei. Gr-
es heul nys gadei. Hyt aeth neb ys nef hyt yd
aeth ef. Ercwlf mur ffossawt. As amdut tywawt.
Ao rodwy trindaw trugared dydbrawt ym vnda-
wt heb ersseu.

Madawc mur menwyt. madawc kyn bu bed.
bu dinas edrysed. o gamp a chymwed.
mab vthyr kyn lleas oe law dywystlas. dybu
erof greulawn. y llewenyd andwogawn. Trystyt
andwogawn a oryw erof greulawn. Brattau iessu
ac ef yn credu. Daear yn crynu ac eluyd yn gar-
du. A chyscoet ar y byt a bedyd ar gryt. llam an-
dwogawn a oryw erof creulawn. mynet ymy tarfyn
ymplith oer getheyrn hyt ys dwaelawt uffern.

Marwn Corroi. Dyffynhawn lydan dyllemw achef. Marwnat
dy daw dy hebcyr dy bris dy. Corroi m. dayry.
wrys. Marwnat corroy am kyffroes. Oer dein gwr
gawr y amwyteu. a oed voy y drwc nys mawr gicleu.
mab dayry dalei lyw ar vor deheu. dathyl oed y
glot kyn noe adneu. Dyffynhawn lydan dellei
nw nomeu. dy daw dy hebcyr dy brys dy breu.
Marwnat corroy genhyf inheu. Oer dein. Dyf-
fynhawn lydan dyllemw dy llyr. dy saeth dych

yrch tyraeth diuwc dybyr. Gwr a keresseyn m
wr y uaranwes. a chedy mynaw mynet tiresyd. a
ant wy ffres ffra chynyonyd. Gwa uu uudugere
wes dugiawr. chwedleu am gwydyr o erir lyt lawr.
lywiant corwn a chocholyn. llawr eu terwyssc am
eu terwyn. Tardei pen amdewin gwerin goaduwyn.
kaer yssy gulwyd ny gwyd ny gryn. Gwyn y vyt yr
eneit a e harowbryn. Marwnat dylan eil ton. tal. ae cant.

Un duw uchaf dewin doethaf mwyhaf a ued
Py delis maes pwy ae swynas yn llaw trahael.
Neu gynt noc ef. pwy vu tagnef ar redyf gefel.
Gwrthryat glastawt gwenwyn a wnaeth gwerth
gwythloned. Gwanu dylan. adwythic lan. treis
yn hytyruer. Ton iwerdon. a thon vanaw. a thon
ogled. a thon prydein toruoed virein yn pedwa
red. Golychaf i tat duw douydat gwlat heb om
ed. Creawdyr nef an kynnwys ni yn y trugared.

Eneit owein ap vryen. Marwnat Owein
gobwyllit y ren oe reit. Reget ud a cud
trymlas. nyt oed vas y gywydeit. Iscell kerd
glyt clot uawr escyll gawr llifeit gwaywawr.
canys chefir kystedlyd. y vd llewenyd llatreit.
a medel galon geueilat. eissylut y tat a theit.
Pan ladawd Owein fflamdwyn. nyt oed uwy
noc et kysceit. kyscit lloegyr llydan nifer a leu
ner yn eu llygeit. A rei ny ffoynt haeach. a oed

Robert Vychan

hynt

...ch no reit. Wedem ac cospes yndaut malcnut
yndylut deueit. Gwr gwiw uch y amliw seirch.
arodei verch y eircheit. kyt as crwnyei mal ca
let. ny rannet rac y eneit. Eneit. O. ap vryen.

Echrys ynys gwawt hu
ynys gwrys gobettor. Mon mat goge
gwrhyt eruei menei y dor. lleweis dywawt gw
in a bragawt gan vrawt escor. Teyrn wofrwy
diwed pop rwyf redinetor. Tristlawn deon yr
arthaedon kan rychior. Nyt uu nyt vi y gky
melri y gyfeissor. Pan doeth aedon. o wlat wy
tyon seon tewdor. Gwenwyn pyr doeth pedeir
pennoeth memoeth tymhor. Kwydynt kyf
oet ny bu clyt coet gwynt y gohor. Math ac eu
uyd. hutwyt geluyd ryd elumor. Ymyw gwyt
yon ac amaethon. atoed kyghor. Twll tal y
rodaw ffinyf ffo diaw. ffinyf diachor. Katarn
gygres y varannes ny bu werthuor. kadarn
gyfed ym pop gorsed gwnelit y wod. Eu kyn
aethwy hyt tra uwyf uyw kyrbwylletor. Am
bwyfi gan grist. hyt na bwyf trist rac elos
tol. hael archaedon gan egylyon. cynnwyssetor

Echrys ynys gwawt hu ynys gwrys goch
ymma. yrat budwas. kymry dinas. aros
ara. Draganawl ben priodawr perchen ym metonia.
Dyfa gwledic or bendefic ae tu terra. Pedeir mor

vyn dedy eu cwyn dygnawt eu tra. Erdygnawt
dewr ar wor [heb] artir. hir eu trefra. Ne deuwonyn na
dygonyn dim gofettra. keryduf wyf na chyr
wyllwyf am rydenel da. yllaw lydyw pwy gwahar
dwy pwy attrefna. yllaw aedon pwy gynheil mon
mwyn gordula. Amwyfi gan grist hyt na bwyf
trist odule oda. Ban trugared ydlat ned wuch
ed gyfa.

Mydwyf taliessin deryd gwawt godolaf vedyd.
Bedyd rwyd rifedeu eidolyd. kyfrwng allt
ac allt ac echwyd. Ergrynawr cunedaf cuerssyd.
yg kaer weir a chaer liwelyd. Ergrynawt kyfat
wt kyfergyr. kyfundamec tan trwy myr ton. llu
pawt glew y gilyd. kan kyfaos y dyhel uch eluyd.
mal uchenert gwynt wrth onwyd. kefynderch
yn ygwin y gyfyl kyfachetwyn achwelyn keren
hyd. Gwiscant veird kywrein kanonhyd. marw
cunedaf a gwynaf a gwynit. Cwynitor tewdor
tewdun diarchar. Dychyfal dychyfun dyfynwers.
dyfyngleis dychyfun. ymadrawd cwdedawd ca
lettwm. kaletach wrth elyn no ascwrn. ys kyn
yal cunedaf kyn kyweys athytwet. y wyneb a
gatwet kanweith cyn bu lleith yn dorglwyt.
Dychludent wyr brynneich ym pymlwyt. Ef ca
net racy ofyn ac arswyt oeu gerdet. kyn bu diyr
dogyn y dwet. hen hawal am wyddal glwyebrwyt.

gwenwaw gwaeth llyfred noc adwyt. Adwethun
dinwaw agwynaf amlys am grys cuneaf
Am ryaflaw hallt am hydyruer mor. Am bre
id aforu aballaf. gwawt veird a ogon a ogaf.
Ac ewyll arefon arfaf. Bydedawr yn erulaw
Anaw cant gorwyd kyn kymun cuneda. Ry
mafei biw blith yr haf. Rymafei edyrystrawt
ygayaf. Rymafei gwin gloyw ac olew. Ryma
fei torof keith rac vn trew. Ef dyfal o gressur
o gyflew gweladur. Pennadur pryt llew llu
dwy uedei gwlat rac mab edern kyn edyrn
anaelew. Ef dywal diarchar diedig. Am ryf
ren agheu dychyfrwg. Ef goborthi aes ymam
regorawl gwr gwrawl oed y vnbyn. Dymhun
achyfarcun athal gwin kamdai. diua hun

Dygogan awen dygobryssyn. Tegoelig.
maranhed a meuued a hed genhyn. A
phennaeth ehalaeth affraeth vnbyn. Agwe
dy dyhed anhed ym pop mehyn. Deith me
iw o veli dychafyssyn. kadwallawn allud ach
estudyn. Diwed plo coll iago o tir prydyn. Gwlat
neiw dyderuyd hyt valaon. llu dedic eu hoely
on ymdeithic eu hafwyn. Gwlat wehyn var
gotwon. kollawt kymry oll eu haelder. ymy
gystlyned o pennaeth weisson. Bydwyd
llymnawc auyd gwr chwannawc y werescyn

mon a rodeit yn yawn gwyned. oe heithaf oe pher
ued oe dechreu oe diwed. achymry yn y gwystlon.
ystic y wyneb nyt estwg wyneb na chymry na
Saesson. Dydaw gwr o gud a chwna kyfanhed.
achat y gwythyon. Arall a dyfyd pellenawc y
luyd llewenyd y wrython. Marwnat vthyr pen. ·mar· vthyr pendragon.
Neu vi luossawc yn trydar. ny pheidwn rwg
deu lu heb waed. Neu vi a elwir gorlassar.
vy gwrys bu enfys y'm hescar. Neu vi tywys
sawc yn tywyll am rithwy am dwy pen kawell.
Neu vi eil kawyl yn ardu. ny pheidwn heb
waet rwg deulu. Neu vi a amuc vy achlessur
yn diffant a charant casnur. Neu vi ordyfneis
i waet am wythur. cledyfal hydyr rac mei
bon kawrnur. Neu vi a rannwys vy echlessur
nawuet ran yg gwrhyt arthur. Neu vi a torre
is cant kaer. neu vi a ledeis cant maer. Neu
vi a rodeis cant llen. neu vi a ledeis cant pen.
Neu vi a rodeis i henpen. cledyfawr goruawr
gwythlonnen. Neu vi oreu terenhyd hayarndor
edeithor pen mynyd. ym gwedu ym gofit.
hydyr oed gyhyt. Nyt oed byt ny bei vy eissi
llyd. Mi a dyfyn bard moladwy yg hyd teimt. poet
y gan vrein ac eryr ac wytheint. Auagdu ae
deubu y gymeint. pan ymbyrth petrywyr
rwg dwy gemit. Dyrgnaw y nef oed ef vy chwant.

rac eryr rac ofyn anhemant. byf bard ac byf te
lynawr. byf pibyd ac byf crythawr. Seith vge
in kerdawr dygorvawr gyghallen. Bu kalch
vrn vrnnat. hu escyll edemat. Dy vab dy venw
nat dy venw dellwadat. bwn tauawt y traethu vy
marwnat. handit o memat gwrthglodyat byt
pryt prydein hwysgein ymhwyllat. bwledic nef
ygkennadeu nam daat.

Hlin gyfedwch yam deulwch. llwch am pleit.
pleit am gaer. kaer yn chaer ry ysgarfyat
vnem ffo racdaw.. Ar lleg kaw moyedic ueu dre
ic amgyffreu. oduch lleeu llestreu llat. llat yn
eurgyrn. eurgyrn yn llaw. llaw yn ysci. ysci y
modrydaf uur vth iolaf budic veli amhanogan.
Ri ry geidw y teithi. ynys vel veli teithiawc oed
idi. Pymp pennaeth dimbi o vydyl ffichti o pe
chadur kadeithi o genedyl ysci. Pymp ereill dy
mgol o nordmyn mandi. Whechet ryfed ri.
o hen hyt vedi. Seithuet o hem y deiryt dros
li. wythuet lin radwn myt llwydeo escori. Gynt
gwaed venm. Galwawr eryri anhawd ydeu.
Iolwn eloi pan ynbo gan geli adef nef dimbi.

Rydyrchafwy duw ar plwyf brython arwyd
lleawenyd llwyd o von. kyffrysed gwyned
brys gorchorddyon. ffaw claer o pop aer kaffael
gwystlon. Pwy vyd dybydant dwys yg kyfleudor.

Gwyr gorwyn gorynt ar eu deduon. Teulu yd
aeth bydant gysson. yn vn redyf vn eir llyd eer
kymon. kyfranant yn iawn keredigyawn veion.
Pan dyelych gwyr rym am lyn aeron. Pan vo trum
tywi a theiui duon. vy gwnant aer ar vryd amlwd
lonyon. a gennis a dedeis yn orllwython. Ny noch
vy dinassoed rac yrwython. Dynclut. dyn maer
ut dyn duryson. nyt oed lwyr degyn dyn riedon.
Pan dyfu gatwallawn dros eigyawn iwerdon.
yd attrefnwys nefwy yn arwnefon. kemynudon
moch clywyf eu gofalon. marchawc lu mor taer
am gaer llion. a dial idwal a carrawc ynyon.
a gwae pelre a phen saesson. yd tralludyo y garth
vreith ae hagwfieithon. o ryt ar taradyr hyt y.
ym porth wygyr ymon. Ieuanc didwynad dinas
maon. Or pan anwyt mel a meillon. Gadent
eu hamrydar ae hamrysson. Hyt diwystyl godi
dic vrth alon. Ry dyrchafwy duw ar pwyf bry
thon. a. ll. Gabt zbyr isr gt Am

Trindawt tragywyd a oreu eluyd. a gwedy
eluyd adaf yn gelwyd. a gwedy adaf. da y gor
eu eua. yr israel bendigeit a oreu murgweit. Gwed
y gyrbwyllet. blan y gwyrdeit. Deudec tref yr
israel. dwyrein gwerchafael. Deudec meib yr
israel. a oreu duw hael. Deudec meib yr israel.
buant gytuaeth. deudec da dinam. teir mam

ae maeth. Vn gwr ae crewys creawdyr ae gwnaeth.
Mal y gwna a vynho awō pennaeth. Deudeg
meib yr israel a wnaeth cullwyd. mal y gwna a
vynho awo arglwyd. Deudec meib yr israel
a wnaeth dofyd. mal y gwna a uvynho awo kel
uyd. Deudec meib yr israel dymgofu o gamhut
iessu. Ae vn tat ae bu a their mam ndu. Onadu
ydoeth rat ae essydyd mat. Amen mat gweat.
Ae christ vy nerthat. Arglwyd pop gwenwlat a
aldaf aellw pop ryd. hu lw vyg lymnyd. gen
hyt gwenlyd. Gwawt lud y mawr.

Kathyl goreu gogant vyth ny fer nodant.
Duw llun dybydant perthawc ydant. Duw
mawrth y trannant gwyth yn yscarant. Duw
merchyr medant rwydres rychwant. Duw ieu
escorant eidolyd anchwant. Duw gwener dyd
gormant yg gwaet gwyr gwofant. Duw sadwrn.
Duw sul dy
vyn gweugant dilheu dybydant. Pymp llong a
phymp cant o ranant o mant o vreith brithoi
Aucos a rynedi breith bri tanhai. Sychedieidi euroi
Lil coet cogni antares dymbi. pawb y adonai ar
aeryt pompai. Darofun darogan gwaed hir
rac gorman. hir kylchwed kyghan. katwaladyr
a chynan. byt budyd bychan. difa gwres hinan.
Dysgogan derwyd am amhyd. hyb yr gerwyd
gerd

kerd abn ygenhyd. bylhawt eil echwyd yn torues
mynyd. ban beu llawn hyd. brython ar gyghyr.
ybrython dymbi gwaet gwned ofn. Guedy eur
ac euryml. differth moni a lleenni. ac eryri anhed
yndi. Dyscogan periferth anhed yn differth. kymry
pedeir ieith. Symudant eu hareith. yt ynn ymuch
ymuch vreith vrat ac nabo gwynyeith. a reindyd
brefawt. menwoeth berwhawt. ardir berwhodawr.
yn llogoed yssadawr. kathyl glaue canhator kylch
prydein amgor. Dedeuant vn gyghor y brython y.
gwarthmor. Boet gwir ven n yt dragwynawl byt.
Dolwys dolhwyeit yt dolaethwy eithyt. kymwan lla
vn yt gyfarth kynnit heb eppa heb hennonha.
heb ofnir byt. Byt auyd differth dwert. kogeu tyr-
hettor. hoywed trwy gwyved. glyr bychein bron
o twyllyd. tornenhawl tuth iolyd. hwedyd ar vedyd
Ryy dran cyllellawr cledyfawr meiwyr. flwt oed udu
ypuchysson anaw angerdawl trefdyn. Ac ydwyr
kaued creudyn. kymry eigyl gwydyl prydyn. ky
mry kyfret ac ascen. Dygedawr gwyduerth ar
llyn. gogled o drewynnuyd o heirmyn o echlur
caslur caslyn. o echen adaf hennyn. Dygedawr
trydw y gychwyn branes o gosgord gwyrein me
ryd milet seithyn ar vor agor ar cristin. Uch o vor
uch o vynyd. uch o vor ynyal ebryn. coet maes ty
no abrynn. Pop arawt heb englynab nebawt o bynawc

o pop mehyn. yt vi brithret alliaws gymret. a go
fut am grehyn. Dialeu trwy hoew gredeu bres
swyl o godi creawdyr kyfoethawc duw vrdin. Pell
amser kyn no dydbrawt y daw diwarnawt. a dyu
yrein darlleawr terruyn tiryon tir iwerdon. y pry
dein yna y daw alltudyon. brython o vonhed rufe
in. amhi barnodyd o aghyfgres dieu. Dysgogan
syweddydyon ygwlat y colledigyon. Dysgogan
derwydon tra mor tra brython. haf ny byd hi
non. Bythawt breu breyryon. a deubyd o gwan
fret tra merin tat ket. Mil ym brawt prydein
vrdein. a c yam gyffon kyffin. A chwyfaf y go
gelyt gwerin gwerin gwaelotwed uffern. ergrynaf
kyliestric kaen gan gyledic gwlat anorffen.

[illegible] llud [illegible]

Yn dewr dymbi romani
kar. Oedit o lyw dyn arall y par. Racdaw rwgl yw
hawr mawr gyfarwar a bydin a gwaetlin ar pescar.
athrigawed kyrn a gwerin tyngar. rythrychynt ry
gynelynt yg cleddyfar. brein a c eryron gollychant
gyar. a r llwybyr gwrt arth gwrys diarchar. a dyr
ched katwaladyr lluch allachar. a wyneb bydin
brooed ymyal. Yn dewr dymbi dydanhoeu.
gofunet dysgogan ygkynechreu. Blwydyned
budic rwssed rwyd reitheu. Gayaf gyt lliwyr llym
llydwit llogeu. keithawn cilyassaf mynut ryffieu.
Prit myr ryuerthwyar dwr tonneu. llyrch

dymdygyrch tann o glaer balchen. Arth allewder llys
oleu byllen. Ef dibyn ytewyn o rud beren. kyn
fenffic kystud rybud ragen. Rac y diarnres ae
uawr beden. Erden dyd dynt tywch terwynt terwn
eo talen. y kymmes katwaladyr clot lathyr len.
Dydd ychafwy dreic o parth deheu. Can drafs rydaw
lad yn dyd dyfieu. Un dewr dymbi hael hyvred.
trwyawt molut mawr edrysed. llwybyr tew lluossa
wc llydan yawd. hyt pan novynt seith ieith yn gly
ned. hyt pan tragwy tragwawt tywarr. Kreidum
dulyrn duded. tiers. ar eigyl a hynt y alltuted. daw
wr llithyawt eu heissilled. Un dewr dymbi teithnawc
mon. ffaw dreic diffreidyat y popyl brython. pen
lliwyd perchyd llu yn gogyon. Dyfyn darogan derwin
drywon. pebyllyawnt ar tren a thararanhon. Gor
llechant gordyfynt y gerffaw mon. pell debet ny
hyt o uderdon. Tec ffaw dillygwaw kessarogyon.
Dysgogan delwat o dagarat dylyed. Gogwn pan
perit kat ar ...nued. Arth o deheubarth yn kyfarth
gwyned yn anoyn rilwyd ryfed roffed. ychein ac al
tarat y darmerthed. Canif kelenic yn lleutired.
kyflewynt ac ffawr yg gawr yg cled. y gyn nif kat
wa]ladyr ar ior gwyned. Uudwr dydeulawr dy
derbi hyn. lloegyr oll y mellun eu meuoed gen
hyn. Gwelet ar tebet y gwyr brychwyn. vong fa
eth veren a hayarn gwyn. Galwhawr ar wor ... dwylawr
Cregryn.

ffichawt yn eigyawc mal llydan lyn. talhawt ae ym
uissed wyd eu budyn. Vndeu dymbi dydaw hw
nen. vchenedic prydein brenhin gordeu. llaw
hwdyd lluyd llaws pechen. Seyrnlas kyfadas
cad oiden. Gwerth byt yn den bydawnt lawen.
gedhawnt ar peron barthawyr echen. Menny
chawt hwell ty uch hafren. bydhawt kymry
kymmull yndiscowen. y kymmf katwaladyr
bythit llawen. penen cerdoryon clot a gweith
en. Yn dewr dedeuhawr ae lu aelongawr ae ta
ryf yscwytawr ae neuwydaw gwaywawr. a gwedy
gwychyr awr y uod ef gwnelawr. kylch prydein
bo flemychit ygno. dreic iwrt ymgelho yr me
int ydo. flyt yscawn iolet gorescyn dyuet. dy
dyrchawt yndeet tra merin roget. Penf perch
en bet. gwledychawt yn eluet. hael hydyr y
dylif. gormawr ygymnif. vrth adwynwolhe kat
walladyr gweith hemif. Ymarwar llud bychā

Erjew dwy timdawt hawnwt kyfrwys. llw
yth llaws annaws eu hengerys. dygores
cynman prydein prif uan ynys. gwyr gwlat yr
asia a gwlat gafis. pobyl pwyllat enwir eu tir
nyw nys. famen gochwyreis heraw maris. am
laes eu peissen e pwy eu heuelis. a phwyllat dy
vyner ober efnis. europin arafin arafanis.
Cristwawn difwyt diwyd dilis. kyn ymarwar llud

allefeliſ. Dyſgogan [illegible] yn y byt [illegible]
nadu o ureſen [illegible] y [illegible]
wy [illegible] yarwyf yarweth. [illegible]
gwerth. Dullator [illegible]
Gaereyr [illegible] bedan [illegible]
mab yrac [illegible] yarach. [illegible]
ywel ar geith. Pryderaf pwyllaf [illegible]
deith. Brythonic yn iaith [illegible]. kanu ¶ ybyt mawr.

Gwolychaf vyn tat. vyn duw
vyn nerthat. a dodes arnaf [illegible]
ym pwyllat. a'm gorue yn gyflat. vy seith [illegible]
anat. o tan a dayar a dwfyr ac awyr. a nywl [illegible]
deu a gwynt godehen. Eil synhwyr pwyllat ym
pwyllaws vyn tat. vn yw arwynawl. a deu a[illegible]
af. a thri a [illegible]af. a phedwar a ulassaf. a phymp
a dellaf. a chwech a gyhyrwaf. a seith a [illegible]
af. Seith a wyr y ssyd o duch [illegible].
A therran ymyr mor ynt amrygyr. [illegible]
aryfed y byt nat vn wed. Rygoruc duw vry ary
planete. rygoruc sola. rygoruc luna. rygoruc
marca ymarcarucia. Rygoruc venus. rygoruc
venerus. rygoruc seuerus. a seithuet saturnus.
Rygoruc duw da. pymp gwregys terra pyhyt
yt parhawt. vn yssyd oer. a deu yssyd oer. a'r trydyd
yssyd a wres a dwyfat anlles. Pedwerydd paradwys
gwerin a gynnwys. Pymhet ar tymherawd

Lluyrth y bedyssavc. yn tri yr lannau [illegible]
yn ...lle. Un yo yrassa. deu yo yrassyna. [illegible]
[illegible] heb gwledic. hyt vrodic [illegible]
pan vanher popeu. [illegible] y [illegible]
[illegible]. am [illegible] tal hesfin [illegible] [illegible]
llafur hyt fin [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] genes kanaf. byt bu [illegible]
d yo [illegible]. llaes [illegible] ac [illegible]
[illegible] y [illegible] byt [illegible]
py gymhell y byt. na gwrth y [illegible]
byt ben [illegible]. py [illegible] yo [illegible]
[illegible]. Byt mor yo [illegible]. pan [illegible]
[illegible] yn [illegible]. Byt mor yo [illegible]
ad [illegible] yn dedd. Byt mor yo [illegible]
[illegible]. Johannes. matheus. lucas. a
marcus. wy a gynhal y byt trwy rat yr yspryt.
M[illegible] mech [illegible] [illegible]
[illegible] yn arderchawc brenhin. [illegible]
[illegible] y [illegible] yn [illegible] y [illegible]
[illegible] gwedna. y [illegible] payden pen ma
[illegible] mawr [illegible]. [illegible] byd [illegible]
[illegible] fost yma [illegible] [illegible]
[illegible] veiscat. [illegible] gwaet [illegible]
[illegible] yma. [illegible] gwyr o tyfiw. [illegible]
[illegible] baur. [illegible] pan [illegible]
[illegible] ardercawc [illegible] clodygawr.

[illegible]

[illegible]

